

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Csütörtök, augusztus 30.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vexércikk: Néppárti egyetem.**
- Német-ország konfliktus.**
- Románia háborút követel.**
- Egy rendőrfőkapitány botránya.**
- Breszt elítélték.**
- A tordai pénzhamisítók.**
- Párisból.**
- Egy pénzintézet rejtelmel.**
- A nazarénus bűnvallomása.**
- Tárcsa: Az 6 tanácsadója.** Fordította: J—y.
- Csarnok: Eljegyzés.** Irta: Roderich Albert.

Néppárti egyetem.

Arad, augusztus 29.

A budapesti tudomány-egyetem tanácsa betiltotta az u. n. „radikális-párt” működését, egyben pedig kizárt három fiatal embert az egyetemről, mert a nevezett párt kötelékébe tartoztak. Ez képezte a tegnapi nap eseményét. Hozzátehetjük, hogy *politikai* eseményét.

A tudomány-egyetem vezetősége, melynek hivatása elfogulatlan, művelt, a haladásért, a szabadelvű eszmékért lelkesedni tudó ifjakat nevelni a nemzetnek: megbotránkoztató határozatával nemcsak azt tette, hogy a kezére bízott ifjúságot politikai célokra használta fel, hanem egyenesen belévezette őket a néppárt, a reakció karjaiba, kimondván, hogy az egyetem kapuin belül alakulhatnak ugyan politikával kaczerkódó ifjúsági pártkörök, de olyan párt, amelynek jelszava a *sza-*

badelviség és demokrácia, a magyar főiskola falai között *tilos*.

Politikai emóciók idejében nem egyszer emeltük fel szavunkat az ellen, hogy lelketlen, meggondolatlan emberek utcai demonstrációkba vigyék bele az egyetemi ifjúságot. A fiatalos szenvedélyt olcsó pártpolitikai célokra zsákmányolni ki, annyit tesz, mint megmételyezni, megbecsteleníteni egy nemzet reményének a lelkét helyrehozhatatlanul. Ezért kiváló rokonszenvvel fogadtuk volna az egyetemi tanács olyan irányu határozatát, hogy egyetemi hallgatónak a jövőben politikai mozgalmakban részt venni nem szabad, mert az egyetemen töltött évek tulajdonképpen arra valók volnának, hogy az életre előkészítsék az ifjúságot, és módot adjanak neki annak a józan megítélésére, hogy kijutván az életbe, melyik politikai felekezet tanait tartsa nem a maga, hanem a közjó érdekében a legüdvösebbnek.

Az egyetem tanácsa azonban mást tett. Először is azt tette, hogy évek óta türelemmel, sőt jóakarattal nézte, mint alakulnak az egyetemi ifjúság kebelében felekezeti alapon társaskörök, egyesületek. Engedte felburjánzani a Szent-László és Szent-Imre-egyletek mérges hajtásait, és sohasem tett egy tiltó mozdulatot sem, ha néppárti gyűléseken testületileg jelent meg az egyetemi ifjúság. Az alma mater falai között valósággal dult a felekezeti harc, amit ha nem is szítottak hivatalos helyről, de oltani sem kísérelték meg

soha. Hozzájárult mindezekhez még, hogy az egyetemen szinte példátlanul lábrakapott a protekció-kórság. Akinek jóhangzásu neve volt, azt tolták előre; akinek még csak egy kanonok nagybácsija se volt, az lemaradt.

Ekkor alakult meg az egyetemen az u. n. radikális párt. Azt tüzték maguk elé a párt alapítói, hogy a születés, rang, vagyon, felekezet szoruljanak háttérbe a magyarság és a tudományos munkában megtestesült céljuk közössége mögött. Azt kívánták, hogy a léhaságok helyett a szellemi erő parancsa legyen irányadóvá, és az ifjak lelkületében az osztálygyűlölet és felekezeti türelmetlenség helyett a *demokratizmus* találjon termékeny talajra.

A népszerű, egészséges program csakhamar e párt kezébe adta az egyetemi ifjúság vezetését. Az egyetemi-kör tisztviselői a radikális ifjak soraiból kerültek ki; ünnepélyes alkalmakkor szónokoknak, tisztelgő küldöttségek esetén a deputáció tagjainak e pártkiválóbbjai delegáltak. Mig a papi nevelésben részesült, vagy más egyéb hibából klerikális hajlamu egyetemi polgárok a Szent-Imre egyesület helyiségeiben tanulták gyűlölni az átkos liberalizmust.

Aztán fordult egyet a kerék. Molnár apát és czimborái kezdték észrevenni, hogy amig künn a falvakban szent beszédek és lelki elrettentések árán is csak lassan terjed a néppárt, addig a budapesti tudományegyetem falai között hi-

TÁRCZA.

Az ő tanácsadója.

(Angolból.)

Fordította: J—y.

I.

A meglegedettség kifejezése ült a színigazgató arczán, amidőn félretette a kéziratot s illatos szivarjára gyujtott.

— Ez aztán darab, Kolby, fordult a rendezőhöz. Ha ezzel nem huzzuk ki legalább egy évig telt ház mellett, akkor soha, egy darabbal sem. Csak aztán a szereposztás sikerüljön. Mert ettől függ minden darab sorsa. Próbáljuk összeállítani!

A nagy színház két vezető embere belemerült a tervezgetésekre. Megbeszélték a legelőbb szükséges teendőket: a reklám módját, a kiállítás részleteit és sok más egyéb apróságot. A szereposztással is megvoltak, a színház minden kiváló tagja megkapta a magához illő szerepet.

— De mi lesz Klárával? kérdi az igazgató. Hisz ez a darab legragyogóbb alakja, középpontja, erre még nincs szereplőnk, tagjaink meg már mindnyájan foglalkoztatva vannak.

A rendező törte a fejét, hogy Klárát ki-nek lehetne kiosztani. Próbálta ezzel is, azzal is, de mindegyiktől féltette a parádés sze-

repet. Tanácstalanul állottak, mig végre az igazgató — hosszas gondolkodás után — azt mondta:

— Volna valaki, aki diadalra tudná vinni a darabot, de csak tudná, mert nem akarja. Kingsley Editet gondolom.

— Nagyszerű, kiáltotta a rendező. De aztán hirtelen elkomolyodott.

— Igen ám, csak hogy ő teljesen visszavonult a színpadtól, mióta megházasodott.

— Ej, hát nem volt még asszony, aki megváltoztatta elhatározását? kérdezte az igazgató gunyosan. Hány színésznő mondta már, hogy örökre visszavonul a magánéletbe, mégis csak visszajött a festett levegőbe. Kingsley Editnek az egész világ a lába előtt hevert, amikor két év előtt férjhez ment s visszavonult a színpadtól. Ez alatt az idő alatt bőségesen ráért meggondolni, vajjon a házi boldogság varázsa fölér-e a színészet dicsőségével.

— És meg fogja látni, szólott tovább a rendezőhöz, aki gyöngének érezte magát a női állhatatosság megvédésére, meg fogja látni, hogy engedni fog a kérésnek s elvállalja Klára szerepét. Még ma meglátogatom.

II.

Két óra mulva már ott állott a fiatal asszony elfogadó-szobájában, amelynek kényelmes és izléses berendezését szemlélte, mig egy szép takaros komorna a bejelentéssel foglalkozott.

— Ugy látszik, pénzben nem érez szükségget, gondolta magában az igazgató. No de a pénz nem oltja el a dicsőségiszomjat.

Egy kis asztalon arczképet látott. Közélebb ment, Kingsley Edit volt „Julia” szerepében.

— Hm, hát csak mégsem felejtette el régi diadalait; biztos jel ez arra, hogy egy ujnak az igézete fogna rajta.

Alighogy helyére tette a képet, nyílt az ajtó, s a ház urnője kinyujtott karokkal jött egykori igazgatója felé.

— Hozta Isten, Hunt ur! szólott örömmel hozzá.

Éles, szakértői pillantásokkal nézte ez az asszony fejedelmi természetét, mélységes, ragyogó sötét szeméit hosszú, selymes pilláival, arisztokratikus formájú orrát, piczinyke száját, fehér állat apró gödröcskéjével, kerek orcáit, amelyeket hajnalpirosság festett be, lágy hullámokban sötétlő haját... és fellázadt benne a művész ennek az ifjúságnak, szépségnek, kecsességnek és hévnek a családi tüzhely mellett való elfecsérlésének látára.

— Kedves Kingsley kisasszony... bocsánat... nagyságos asszonyom, abból a célból jöttem most személyesen, hogy így ismétlem meg kérésemet, a melyet annak idején levélben voltam bátor önhöz intézni.

— És a melyre én levélileg már válaszoltam is annak idején, felelt mosolyogva a fiatal

mes mező virul a visszafejlődés, a sötétség számára. És megkezdődött az egyetemen előbb titokban, majd szemérmetlen nyíltsággal a reakció hadjárata a szabadelvűség ellen.

Hol volt akkor a rektori szimat, mely megsejtette volna, hogy mocskos, szentségtelen kezek megfertőtlenítik a magyar ifjuság szívét? Hol volt az egyetemi tanács, mely betiltotta volna csak egyetlen egy néppárti egyletecske működését is, és kizárt volna egy pár semesterre a reverendás izgatók közül valakit?

Ebbe az időbe esett az egyetemi cizmerconkitások botránya. A leggyalázatosabb manőver, amit jezsuita ravaszság valaha kieszelt. Sehol másutt vághezhinni nem lehetett volna e gázságot, csupán Magyarország legelső tanintezetében: az egyetemen. Véletlennek mondható, hogy a néppárt terve csütörtököt mondott, és a komédiából nem szomorujáték, hanem operett lett. A felekezeti türelmetlenség azonban orgiákat ült az egyetemen továbbra is. Az esztergomi ünnepeken az egyetemi kör kiküldöttje antiszemita izü beszédet mondott, és a nagytudomány, nagyszigorúságu egyetemi tanácsnak nem volt rá egy intő szava, egy helytelenítő, gyöngye megjegyzése sem.

Betetézte mindezeket a radikális párt ellen hozott tegnapi határozat. A szabadgondolkozást, a demokrata eszméket kivertek bottal az egyetemről a professzorok. Az érdekelt három ifju pedig a vallás és közoktatásügyi miniszterhez fordult védelemért a megvadult tanári karral szemben.

Elvárjuk mi és elvárja velünk együtt e haza minden szabadelvű gondolkodásu polgára, hogy Magyarország közoktatásügyi minisztere helyt ad a méltatlanul büntetett ifjak felebbezésének, az egyetemi tanács azon tagjai ellen pedig, akik résztvettek a famózus határozat meghozatalában, kiméltlenül megindítja a fegyelmi eljárást.

Ilyen tudatlan, a törvényekben járhatlan testület nem intézheti tovább a tudó-

mányegyetem ügyeit, mert ha a miniszter nem tenné, könyörtelenül elsöpri helyéről a magyar társadalom, mely hála isten, még nem ennek az egyetemnek a neveltje. * *

POLITIKAI HIREK.

A kereskedelmi miniszteriumban a nyáron át két nagyszabásu munkálaton dolgoztak. Az egyik az ipar fejlesztésére és az iparosok érdekeinek előmozdítására irányuló törvénytervezet, a melyet Nagy Ferencz, az új államtitkár dolgoz fel, illetve revideál. Ez a törvényjavaslat valószínűleg mindjárt a jövő évi költségvetés után kerül a képviselőházban tárgyalás alá. Ez a javaslat különben Hegedüs Sándor miniszter utazásainak és tapasztalatainak az eredménye.

A másik munkálat, a melyen serényen buzgólkodnak a kereskedelmi miniszteriumban, a *Duna-Tisza-csatorna kiépítése*. Ennek a csatornának az érdekében a miniszterium több mérnöki tanulmányokat tett a külföldön és e tanulmányok alapján készítik el a tervezetet. De hogy mikor válik javaslat belőle, az első sorban pénzügyi viszonyainktól függ.

Német-orosz konfliktus.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 29.

A menyei birodalomból hangzó ágyudörgés nem némitja el az itthoni pörpatvar szapora csörgését. A Kína ellen való szövetkezésből kicsinyes összekocczanások származtak s ezek nemcsak hogy elfoglalják a diplomáciát, hanem, sajnos, irányító hatással lehetnek a keleti bonyodalom elintézésére megkezdett közös működésre.

Oroszország már a kínai háboru kezdetén elárulta kétkulacsos politikáját. Először lépett fel Kína ellen s részint Európát, részint Japánt hitegetve, valóságos rablóhadjáratot kezdett meg, a melynek önző célja nyomban kitetszett s az egész európai sajtóban szóba került. Most, hogy a német hadak s a többi hatalmak expedíciója is megérkezett, *Uchtowsky* herceg, a *Petersburgskija Wjedemosti* szerkesztője,

aki az orosz kormány megbízásából ment Kinába, egy interjув révén támadta meg Németországot, reá háritván minden felelősséget s a németeket mondta a bonyodalom okozóinak. Nem lehetetlen, hogy erre a féltékenykedésre *Waldersee* fővezérsege is szolgáltatott egy kis okot.

A Németország ellen irányuló támadásnak szinte pikáns színezetet ad Vilmos császárnak ama távirata, amely véletlenül az orosz herceg nyilatkozatával egy napon került nyilvánosságra. A német császárnak a pétervári gránátosokhoz intézett táviratából meglátszik, hogy Berlinben még csak nem is sejtették, milyen diplomáciai támadásra készülnek az oroszok Németország ellen.

Ma érkezett távirati jelentéseink a következők:

(Fenyegető helyzet.)

London, augusztus 29. A *Daily News* jelentéi Sanghaiból tegnapi kelettel: Az amoyi angol konzulnak egy e hó 17-én kelt távirata azt jelenti, hogy a japánok egy ágyut irányítottak a taotáj házára. A helyzet fenyegető. A taotáj tiltakozott az ellen, hogy csapatokat szállítsanak partra, mert ez ellenkezik az alkirálylyal létrejött megegyezéssel és kijelentette, hogy nem képes a rendet föntartani, ha a csapatokat nem vonják vissza.

(A fekete sereg pusztításai.)

A *Times* a következő tegnapi keleti hongkoni táviratot közli: Ideérkezett jelentések szerint a fekete zászlósok folyton támadják az északi folyónál lévő telepítvényeket és pusztítják a misszionáriusok birtokait.

(Uchtowsky herceg nyilatkozata.)

London, augusztus 29. *New-Yorkból* jelentik, hogy ott ma *Uchtowsky* herceget, a *Petersburgskija Wjedemosti* főszerkesztőjét, aki tudvalevőleg az orosz kormány megbízásából indult Kinába, egy hírlapíró meginterjúvolta. *Uchtowsky* herceg a beszélgetés folyamán így nyilatkozott:

— A kínai bonyodalomnak okozója Németország. A németek ugyanis 1897 óta sértő módon viselkedtek Kinával szemben. Ez eljárásuk — a dolgok természeténél fogva — sérel-

asszony. Abban megírtam, hogy boldog vagyok férjem mellett, s hogy régi dicsőségvágyam örökre meghalt, oda van.

Az igazgató odapillantott a kis asztalon álló fényképre. Az asszony észrevette a rejtett célzást.

— Nem volt otthonom a szinpadon, a szinpadnak éltem gyermekkorom óta.

— És ön volt a legjobb gyermekszereplőnk valamennyi között, vágott közbe Hunt. Hallgasson ide, nagyságos asszonyom. Ajándékozzon nekem egy rövid félórát, hogy megmutassam, mit dobott el magától.

— Nem lett volna igazi szinigazgató, ha jó svádája nem lett volna; ezzel nem egyszer győzedelmeskedett a színházi krízisek alkalmával, de még soha sem beszélt oly bensőséggel, oly fordulatosan, oly meggyőző erővel, mint most. Egész lelkét belévitte ebbe a szónoki ostromba, melylyel a női állhatatosság várát akarta bevenni.

Hogy a fél óra letelt, ezt mondta az asszony:

— Bocsáson meg kérem, igazgató ur, és ne tartson engem vendégszeretetet híján valónak, ha most arra kérem, hogy hagyjon magamra. Az ön szavainak hatása alatt megint érzem elhatározásom szilárdságát, de rögtön nem adok rájuk feleletet. Van egy barátom, egy igen jó barátom. Elfogok neki mindent mondani, amit most hallottam, s kérni fogom az ő döntését. Legyen holnap újra szerencsém, hogy megadhassam a választ.

III.

Benn, az igazgató irodában, boldogságtól piruló arcczal állott az igazgató, mikor a rendező hozzája sietett.

— Kedves Kolby, azt hiszem, beirathatja a Klára szerepe mellé *Kingsley* Edit asszony nevét.

A rendező hihetetlenül tekintett rá.

— Mégis beleegyezett?

— Már csak egy barátjával akarja megbeszélni a dolgot, s holnap megkapom a feleletet. De úgy gondolom: az ő tanácsadója a mi javukra dönt.

IV.

Ebben a biztos meggyőződésben várta másnap újra a fogadó-teremben a szinpadjához hűtlenné lett nagy művésznőt. Türelmetlenül sietett feléje, a hogy a nyíló ajtóban észrevette.

— Közöltem az én tanácsadómmal a dolgot, s meggyőződtem, hogy első elhatározásom a helyes.

Az igazgatónak majd nem a lélekezete állt el.

— De . . . nagyságos . . . asszonyom . . . ha kedves barátjával, tanácsadójjával csupán néhány szót szabad volna váltanom, meg vagyok győződve, hogy felvilágosíthatnám felfogásáról.

Tagadó fejbólintás volt rá a felelet.

— Nem hinném. Az ő véleménye bizonyára meginaghatlan.

— Talán mégis megpróbálnám. Nincs ugyebár bifogása, ha tiszteletemet teszem nála?!

— A legkevésbé! válaszolt mosolyogva Sőt nem is kell elfáradnia, mert itt van a lakásomban. Parancsol velem jönni?

Hunt igazgató izgatottan követte. Edit kinyitott egy ajtót s a nagy terembe lépett, amelybe bő kévekben ömlött be a ragyogó nap-sugár.

— Ime, igazgató ur, az én barátom. Kész önt meghallgatni.

Az igazgatónak itt is majdnem elállt a lélekezete, amidőn maga előtt látott egy — bölcsőt, abban egy kövér kis baba boldogan viczinkolt.

Az anya a bölcső fölé hajolt s becézgető, czirógató hangon, amelynek muzsikája még az igazgatónak is ismeretlen volt (pedig ugyancsak ismerte *Kingsley* Edit színésznő hangját), megszólította a kis babát:

— Nézd kis drágaságom, ez az ur szeretne veled beszélni!

A gyermek tágra nyitotta ragyogó, kék szemét s ahogy megpillantotta édes anyja arcát, amely szeretettel hajolt fölibe, repeső örömmel sikoltott fel; kicsi ökleivel az anya keze után kapott, két pufók arcocskáján hamiskás gödrök vajúdtak s tömzsi kis lábával szinte taktust vert az ő piczi szíve lármás ujjongásához.

— Ma . . . ma . . . ma, gügyögte a kis csöppség. Az asszony a boldogság édes könyeivel a szemében, odafordult az igazgatóhoz:

— Igazgató ur, van valami válaszolni valója az én tanácsadómmal?

Az igazgatónak nem volt semmi válaszolni valója . . .

mas lett Oroszországra nézve is, amennyiben az oroszok tulsúlyát a távol keleten módfelett meggyöngítette. Ameddig az európai helyzet nem változik, Németország Kelet-Ázsiában fontos szereppel bír ugyan, de egyedül nem valósíthatja meg minden tervét. *Waidensee* grófnak csak egy-két nagyobb diadalra van szüksége. Oroszország ellenben csupán barátságos érdekeit óhajtja megóvni Mandsuriában.

— A kínai kérdés megoldása lehetetlennek látszik azért is, mivel nagyon sok állam van érdekelve benne. Oroszország szívesen venné, ha Amerika megtartaná a Philippinákat; ez ellensúly volna Japánra nézve, mely a jövőben nagy ellensége lehet Oroszországnak.

(Vilmos császár távirata.)

Pétervár, augusztus 29. Vilmos császár ma a *Frigyes Vilmos* nevét viselő gránátos ezredes az ezred ünnepélye alkalmával a következő táviratot küldte:

Üdvözlöm a pétervári gránátosokat. Kívánságaim, mint minden évben, most is a legjobbak, de ma annál nagyobb örömmel fejezem ki szerencsekívánataimat, mert az orosz és német bajtársak a régi és szent tradíciókhoz hiven hosszú idő után ismét vállvetve küzdenek. Győzelmünk bizonyos.

TÁVIRATOK.

A czár Dániában.

Koppenhága, aug. 29. (Saj. tud. táv.) A czárt szeptember hó 7-ére Fredensborgba várják.

A transzváli háboru.

London, augusztus 29. (Saját tud. táv.) A *Standard*-nak jelentik Belfastból 27-iki kelettel, hogy az ellenség még most is megszállva tartja a vasúti vonaltól délre emelkedő dombláncot, de azokról a sziklákról, a melyekről tegnap lövöldözött, elkergették. A szabadékokban még most is vannak kis bur csapatok. Két nehéz ágyú időnként lövöldözi az angolok hadállását és kényszerítette az angolokat, hogy vonatukat visszavonják.

Románia háborút követel.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 29.

Romániai politikai körökben beszélnek, hogy Ausztria és Magyarország intéző köreinek régi eszméje, hogy Románia egy európai mandátum alapján vonuljon Bulgáriába a rend fönntartására, — most ismét felszínre került és esetleg be is válhatik, ha a Bulgáriában tartózkodó macedon-bolgár bandák esetleg fészkelődnének.

Tegnap az ország nagyobb városaiban, úgy mint Krajovában, Galacon, Brailában, R.-Saratban, Bacauban, Rosioriban és Tecuciban külön istentiszteletet tartottak Mihajleanu, a meggyilkolt tanár lelkiüdvéért és azután nagy meetinget tartottak. A hét meeting szónokai igen háborus szellemű beszédeket mondtak és háborus szellemű táviratot küldöttek Sinajába a királynak. Ma Bukarestben is istentiszteletet tartottak *Mihajleanu* lelkiüdvéért, amelyet nagyszabású demonstrációk követtek.

Román ellenzéki körökben rossz néven veszik a kormánytól, hogy míg Bulgária határ-városaiból minden órában nagy csapatmozgósítási hírek érkeznek — a kormány nem tesz absolute semmiféle előkészületet. Erre a kritikára a vezérkar második főnöke, *Bratianu* tábornok a következőket felelte:

— Akik így beszélnek, nem ismerik a ro-

mán hadsereg organizációját. Mert mozgósítási tervünk már évek óta úgy van megállapítva, hogy *48 óra alatt egész békeleltetésünket, tehát 70,000 embert a határon összpontosíthatjuk*. Mucióziónk teljes s kitűnő állapotban van; közlekedési utaink pedig a Dunáig nagy számban és a legjobb karban vannak. Nincs tehát mitől tartanunk.

A tordai pénzhamisítók.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 29.

Csongvay Bélának; a tordai pénzhamisítóbanda vizsgálati fogságban ülő vezérének bűnügyében a vizsgálat során több gazdag uriember ellen az a gyanu merült föl, hogy szintén részesek voltak a milliókra menő hamis tizfintások gyártásában és terjesztésében.

Fenyvessy Emil könyvmondáson, aki a színezést végezte, a *Baga* fiukon, akik a nyomdai munkát teljesítették, *Pásztóhy* turi és *Páska* Simon szolcsvai földbirtokosokon kívül, akik a hamis tizesek forgalombahozatalát intézték és most mindannyian vizsgálati fogságban ülnek, gyanuba keveredett *Tóth* Miklós tordai dúsgazdag polgár és *Létay* Máté rákosi unitárius lelkész is.

Tóth Miklóst, ugylátszik, teljesen ártatlanul gyanúsították, *Létay* Máté ellen azonban terhelő adatok egész sorozata merül föl.

A lelkész ugyanis a tordai postahivatalban nagyobb összegű pénzutalványt akart földadni Budapestre, a fia nevére czimezve. Mikor azonban az utalványozott összeg kifizetésére került a sor, csupa tizes bankókat olvasott le, rövidesen kiderült, hogy az összes tizesek hamisítottak.

A dúsgazdag falusi pap ezen a révenszintén a vizsgálóbíró elé került, ahol többször kihallgatták. Védekezése az, hogy sejtette ugyan a bankók hamis voltát, de tulajdonképpen nem akarta azokat földadni és forgalomba hozni, csupán az volt a célja, hogy meggyőződjék: vajjon jók-e azok a pénzjegyek, elfogadja-e a postahivatal, vagy nem?

A rákosi pap gyanuba keveredése óriási feltűnést okozott az egész megyében s gazdagsága nyitját egyenesen a pénzhamisítókkal való szövetségben keresték. Ez a föltevés annál alaposabbnak látszott, mert a rákosi pap roppant vagyona egyáltalán nem áll arányban állása jövedelmével. A való tényállás természetesen csak a főtárgyalás során fog kiderülni.

Érdekes alak a bűnvizsgálat alatt álló társaság valamennyi tagja, de a legérdekesebbek között foglal helyet *Páska* Simon szolcsvai földbirtokos, a kinek szerepéhez pikáns háttérű válopör is fűződik. Ezt a válopört *Páskának* a leánya ellen folytatja egy politikai mozgalmakban is szereplő tordai ügyvéd, a ki *Páskának* a veje volt.

Páska nemcsak földbirtokos, hanem körjegyző és megyebizottsági tag is. Mulatni szerető, vidám czimborának ismerték a megye előkelő urai, a kikkel gyakran összejött. Magas növésű, remekszép termetű, bájos arcú fiatal leánya révén feleségkereső urak egész gárdája látogatta a házat éveken át. A román nemzetiségű szép leányt az ugyancsak román eredetű *Vertán* Endre tordai ügyvéd, ellenzéki pártelnök vezette végül oltárhoz. Egyideig békeességben éltek a házastársak, de az ügyvédnélről nemsokára pikáns hírek kerültek forgalomba és hamarosan válopör vetett véget a házasságnak.

Csongvay Béláról, a letartóztatott társaság fejről főlemlítésre érdemes adat, hogy a mesés

gazdagságu tordai *Fintha* család egy nőtagját vette volt feleségül, de az asszony, a kinek körülbelül negyvenezer forintját mulatta el a férje legényes módon, elvált tőle, még mielőtt letartóztatták volna.

Egy rendőrfőkapitány botránya.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 29.

A katolikus egyház kilencszázéves jubileuma alkalmával *Esztergomban* kinos affér játszódott le, melyről tudósítók a következőket jelenti:

Vaszary Kolos hercegprimás *Niedermann* József esztergomi főkapitány előtt ama kívánságának adott kifejezést, hogy a jubileumi ünnepségek tisztán katolikus vallási jellegét elkerülendő, *Esztergom* más felekezeti polgárai is részt vegyenek az ünnepély rendezésében. Ennek folytán a főkapitány fölkerlte *Aldori* Győző dr. odaváló zsidó ügyvédet, hogy lépjen be a rendező-bizottság tagjainak sorába és mint rendező a bazilika belsejében végezze tisztét az ünnepély napján.

Aldori dr. elfogadva e tisztséget, a kitűzött időben frakkban, rendezői jelvényével jelent meg a bazilikában és kötelességét teljesítette is, amint egyszerre ott termett mellette *Unger* Hugó helyettes kapitány és a főkapitány megbízásából *kiutasította a templomból*. *Aldori* nyomban eleget tett a felszólításnak, de ezuttal felkerlte *Csermák* Ede főhadnagyot és *Kulcsár* Károly hadnagyot, hogy nevében *Niedermann* főkapitánytól a történetekért elégtételt, illetve magyarázatot kérjenek.

A főkapitány minden fölvilágosítást megtagadva, egyszerűen tagadta, hogy *Unger* kapitánynak ily rendeletet adott volna. Erre aztán a segédek *Ungert* keresték föl, aki *becsület szavát* adta, hogy a főkapitány ily megbízást adott neki és mint alárendeltje, e parancsot teljesíteni köteles volt. *Unger* rövid halasztást kért, mely alatt okmányilag akarta az ügyet elintézni.

A meghatározott időre *Unger* a két megbízott előtt bemutatta *Niedermann* főkapitánynak saját kezűleg irt nyilatkozatát, amelyben a főkapitány *bevallja, hogy Ungernak oly értelmű parancsot adott, és hogy a nála járt tisztek előtt egyszerűen hazudott*. E nyilatkozat folytán a segédek *Aldori* részéről az ügyet *befejezettnek* jelentették ki. Mire vonatkozólag *Aldori* ur segédei a következő nyilatkozatokat állították ki.

„Van szerencsénk becses tudomására hozni, hogy *Unger* Hugó helyettes kapitány elleni ügyében — mint az az idemellékelt iratokból is kitűnik — eljártunk és a köztünk folyó tárgyalások folytán az ügyet benső meggyőződésünkből kifolyólag *befejezettnek* nyilvánítjuk, mivel *Niedermann* főkapitánynak ide mellékelt nyilatkozatából világosan látható, hogy *Unger* csak mint alárendelt személy cselekedett, midőn a főkapitány parancsát teljesítette.

Ezzel megbízatásunknak megfeleltünk és a történetek után nézetünk szerint, *megegyeztetetőknek nem tartjuk, hogy Niedermann Józseffel újabb lovagias tárgyalást folytassunk*.

Tisztelettel:

Csermák Ede s. k. *Kulcsár* Károly s. k.
cs. és kir. főhadnagy cs. és kir. hadnagy.

Az affér *Esztergomban* kinos feltűnést keltett és mint értesülünk, a főkapitány felettes hatósága is érdeklődik az ügy iránt.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: Apród. dramolette.
Péntek: Haza, dráma.

* A virágfakadás már régen került színre és a mai felrészítése alkalmat adott arra, hogy a Bács pár, Harmath Józsa és Gáthy Kálmán továbbá a kis Kley Mariska kitűnő alakításukkal kellemesen szórakoztassák a nagyszámú közönséget. — A kedves kis vígjáték gyorsan perdült, az öszjáték kifogástalan volt és szinte jól esett a sok vásári darabok után a kedves humorban gyönyörködni. A közönség minden egyes szereplőt zajosan megtapsolt.

* A Fantoche-színházát mutatta be ma este Clementine de Bernar a gyerek-sereg nagy gaudiumára. A babák rendkívül ügyesen tornáztak, táncoltak, sőt czirkusmutatványaikkal meglepő hatást tudtak elérni. A babaszínház csalódásig híven utánozta az életet. A kicsikéket tapsoltak, éljeneztek minden egyes ügyes szám után. A vászonfalra vetített képek is nagyon jól sikerültek.

* Andorffy Péter, szintársulatunk rendezője tegnap lépett fel utoljára színpadunkon a „Süketnek kell lenni“ című bohózatban az inas szerepében. Ezzel elbucszott tőlünk és a jövő hónapban már Kassán kezdi meg működését Szendrey szintársulatánál. Hálátlanság volna meg nem emlékezni arról, hogy Andorffy mint rendező dicséretre méltóan töltötte be állását. Rendezői talentumának szép tanuságát adta különösen a bibliás asszony, a görög rabszolga, a baba, a csepürágók rendezésénél, mely darabok mintaszerű kiállításban és rendezésben kerültek előadásra. Meg vagyunk győződve arról, hogy új hatáskörében is bő alkalma lesz kiváló tehetségének érvényesítésére.

* Gáthy Kálmán holnap „Az apród“ című dramolettben vesz bucsút az aradi közönségtől, mely őt egynehány kitűnő alakításaiért megszerette. Gáthy egyike azon színészeknek, kik komolyan veszik hivatásukat, és kik szorgalommal szép eredményeket tudnak felmutatni. A nyári évadban különösen a Kurucz fufangban excellált, de a Csepürágókban is nagy sikerrel játszott. Gáthy október elsejétől kezdve Somogyi szintársulatánál tagja Nagyváradon. Nagyszámú tisztelői a holnapi előadás alkalmával óvációban kívánják részesíteni a kedvelt színészt.

Párisból.

Az Aradi Közlöny számára írta:
Colomanus.

X.

A Bal Mabil kalandja után az asszonyok kiadták a jelszót, hogy: pakolj Pista! A kiállításnak szánt idő már úgy is lejárt, de a férfi becsület megóvása miatt, most már egy nappal megtoldottuk a tartózkodási időt, ami azonban nem volt olyan egyszerű. Verekedni kellett érte, és ez pedig abból állott, hogy a hölgyek vásárlási kedvét kikellett elégíteni. Albert felesége persze a legtöbbet vásárolta, de hát ő érdemelte ki legjobban.

Az utolsó napot a magyar kiállításnak szenteltük és mondhatom, büszkén vallottuk magunkat magyarnak, de aradiaknak is, mert a mi iparosaink valóban figyelemre méltó dolgokat állítottak ki.

Az utolsó estét a Sarah Bernát színházában töltöttük. A hatalmas tragika l'Aiglon-ban játszott mindnyájunk gyönyörűségére. Az élvezetet nagyban zavarta Albert kíváncsisága, ki minden kiejtett mondat után kérdezte, hogy mit is mondott most az isteni Sarah? És minő volt a rendezés ebben a színházban, a kiállítás, az a színjáték! Hej, ha Leszkay ezt láthatta és ezt el is tanulta volna!

A harmadik felvonás közben virágokat árultak a páholyunkban és a csinos kis virág-árus leánykától megtudtuk, hogy a virággal lehet Sarah Bernátnak kedveskedni és neki öltözésében átadni.

Albert rögtön megvásárolt egy kis mellcsokrot és ezen a réven akart az öltözöbe jutni.

— De Albert! — mondja felesége hiszen nem tudsz te véle beszélni!

— Semmi az! Az elragadtatásnak úgy sincs szeme! En megyek.

Albertné sokat mondó tekintetéből kivettem, hogy jó lesz, ha elkisérem a rajongó Albert testvért, mert nem lehessen tudni, hogy nem csinál-e valami bolondot, mint a bal mabilben.

Sötét folyosókon keresztül menve felértünk a színpadra. Igazán meglepett, hogy egy szál rendőr sem állta utunkat, sőt ellenkezőleg, a legnagyobb udvariassággal vezettek fel a színpadra. Hogyan? — gondoltam magamban — hát itt Párisban a rendőrség nem tiltja ezt?

Micsoda könnyelmű Sarlotja lehet ezeknek a párisiaknak? — Azután meg úgy gondoltam, hogy talán nálunk is jobb dolga akadhatna annak a rendőrnek, mint az egész éven át Cerberusként őrizni a színpadra nyíló ajtót.

— Mit ábrándozol? — nógat Albert — gyere már!

Kifestett dámák és urak szives előzékenységgel mutatták meg az isteni Sarah öltözőjét. Az ajtó félig nyitva volt és egy kereveten fekvő láttuk meg a világ legnagyobb művésznőjét.

Albert koczogott az ajtón.

— Entréz! — szolt a nagy tragika.

Ebben az ünnepélyes percben Albert elvesztette bátorságát, sehogysem mert az ajtó küszöbén átlépni. Hiába nógattam, toltam a rajongót előre, az csak hátrált.

— Entréz! — hangzott újból.

— No mi lesz? Hallod? már másodszor tessék a művésznő.

De Albertnek eltűnt a mersze, egy-két lépést tett még előre és azután hirtelen elhatározással megfogta a csokrot, bedobra az ajtón és vad rohamban futott a kijárá felé.

A festett dámák, férfiak megijedtek, azt hitték, hogy valami örült anarchista merényletet akar eikövetni, kiabálni kezdtek és egy statista az ajtónál nyakon csipte a menekülő Albertet.

Az isteni Sarah úgy látszik szinte nagyon megijedt, mert a csokor arcába repült, becsapta az ajtót és bennünket udvariasan, de lehető határozott erélyességgel fevezettek az inspekciós szobába. Ott egy nagy bajszu ur jegyzőkönyvet vett fel velünk és nagyon meg kellett erőltetnem védői tudományomat, hogy Albertet simán kihuzzam a csávából.

Hosszu ideig tartott ez a parlamantirozás, már csak a darab vége felé kerültünk fel a páholyba.

— Nos? — kérdé Albertné — hol voltak oly soká?

Albert zavarban felel, hogy milyen édes, milyen bájos teremtés ez a Sarah.

— Utánad is tudakozódott — mondá zavartan — és tiszteltet!

Az én feleségem azonban rögtön kiérezte, hogy valami történt. Sokat mondólag azt kérdezte tőlem:

— Mikor utazunk, kedves Colomanusom?

— Holnap! — mondám határozottan és tőlem telhető erélyvel.

Színház után a Caffé Americainba mentünk. A boulevardon rengeteg nép hullámozott

és a kávéház terraszáról nézve ezt az életet, valósággal elragadó látvány volt.

Ott meg Pali került egy kis bajba, mert egy kis kis grizett az ő sóvárgó tekintetét kihívónak vette és mellette elhaladva, alaposan az arcába csipett az ámuló Palinak. Denikve, ebben a Párisban sok kísértésnek voltunk kitéve és igazán megelégtünk a kalandokat. Másnap reggel kirobogtunk még Versailles-be a letűnt francia nagyság tündérkertjébe. Az asszonyok ábrándozó hangulatban andalogtak a kertben, a hol a francia udvar régen idyllikus ünnepeit ülte.

Albert a híres Bassin de Latone előtt telepedett meg és nézte a márvány lépcsőzeten, mint köpdösik a vizet az undok békák Latone felé, ki Apollo és Diana gyermekeit óvja a békáktól.

Albertné azonban türelmetlenül nézte a gyönyörű szökőkutat, ő csak Petit Trianon után vágyódott. El is mentünk oda és ott „Amor templomában“ telepedett le a társaság.

— Hölgyeim! — mondám én ünnepélyesen, nem hiszik, hogy Albert és Pali méltó versenytársai lettek volna a Nap király udvaronczaiknak?

— Miért nem? — mondja elbizakodottan Pali. — Du Barry grófnő szerencséje, hogy Albertet nem ösmerhette. A világtörténelem egész más alakulatot kapott volna.

— Vajon minőt?

— Hát vagy Du Barry grófnő lett volna Aradon nőegyleti elnök, vagy Pali lógott volna Páris egyik lámpáján, mint a nagy forranalom egy martyrja.

Feleségem a tó mellett lévő kis parasztkunyhókra mutatva, kérdé, hogy azok mi-csodák?

— Oh, hiszen ezek a híres „Hameau“-hoz tartoznak; itt az udvar hölgyei parasztruhákba öltözködve, népies mulatságokat rendeztek és a király, mint parasztfiú ölelgette, csókolgatta őket.

— No Albertkám — mondja Albertné — itt igazán megálltad volna a helyedet — nem hiszem, hogy XIV. Lajos minden művészete mellett oly híven adhatta volna a parasztfiut, mint te.

A gyönyörű kirándulás után visszatértünk a zajos Párisba, melynek zsvajva, lármája, már idegessé tett bennünket.

Még néhány óra és Párisból kirobog velünk a vonat. Azért hát Isten velünk kedves szerkesztő ur és bocsássa meg, hogy Önt és kedves olvasóit untattam párisi leveleimmel. — A viszontlátásra!

SPORT.

+ Kerékpáros bajnok-verseny. Az aradi Meteor kerékpár-klub szeptember hó 2-án rendezti bajnoksági versenyét a Lesstől Aradig terjedő 100 kilométeres utvonalon. A versenyre az aradi kerékpáros-klubok tagjai nevezhetnek. Tét nincs. A nevezések Zima Tibornál, a Meteor-klub titkáranál (József főherceg-ut 4. sz.) jelentendők be.

TANÜGY.

(—) Kereskedő tanoncok beiratása. Az aradi városi kereskedő tanonc iskolába a tanoncok szabályszerű felvétele f. évi szeptember hó 3., 4. és 5-ik napjain a polgári fiúiskola helyiségeiben eszközöltetik, minél fogva a kereskedő főnök urak felkéretnek, hogy tanoncaikat a jelzett napokon haladéktalanul beirattassák, hogy az iskolai előadások rendesen megkezdhetőek legyenek. Aradon, 1900 év augusztus 28-án. Az iskola bizottsága.

Brescit elítélték.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 29.

Umberto király gyilkosa fölött ma ült törvényt a milanói esküdtszék. Brescit, akit két ügyvéd védelmezett, rövid, alig egy napig tartó tárgyalás és a rövid, de tartalmas perbeszéd után bűnösnek nyilvánították s *életfogytiglan tartó fegyházbüntetésre ítélték*, amely büntetést egyes zárkában kell eltöltenie.

Ez a legsúlyosabb ítélet, amelylyel sújthaták. Talán csekélyebb, mint a mekkorát a hanyatló század egyik legnagyobb gaztettének elkövetője megérdemelne, de Olaszországban nincs halálbüntetés.

Az ítélet ki van mondva és változás azon már nem esik. Bresci az egyes zárka sötétjében fog vezekelni ama tettért, amely egy egész országot gyászba borított és az egész világot megdöbbenettette. — Gyilkos tanainak cinikus nyilvánítása, amely az ítélet előtt a tárgyalási teremben elhangzott, utolsó bűne volt, amivel az anarchiának használhatott. A revolúció, a melyet megátalkodott büszkeségével emlegetett, nem fog bekövetkezni. Hanem bekövetkezik egy más revolúció: a társadalom forradalma, amely elsöpri mindazt, aki elveinek képzelt szentségével akarja az ártatlanul kiontott embervért lemosni.

Mozgalmas élet Milanóban.

A törvényszéki palota környékén nagy élénkség uralkodik. Óriási tömeg tolong a rendőrök és katonák által körülvett meglehetősen szűk tér felé, amely a közönség számára van fönntartva. Pedig azoknak, akik idáig bejutottak, még csak ezután kell jegyet szerezniök, mert jegy nélkül senkit sem eresztenek a tárgyalási terembe. Számos hírlapíró érkezett olaszországi és más európai lapok képviselőiben.

Bresci védője.

Bresci védője gyanánt két ügyvéd szerepel, egyik *Martelli*, akit a kamara hivatalból rendelt ki, a másik *Merlino*, akit maga Bresci kért föl, hogy védje. Midőn *Martelli* megtudta, hogy *Merlino* fogja vinni a védelmet, Brescihez ment a börtönbe és közölte vele, hogy lemond a védői tisztról, mert *Merlino* egyedül is el fogja azt látni.

Bresci közbeavatott:

— Nem, ne tegye azt. Ön lesz első védőm, teljesen megbízom önben! Csak azért kértem fel *Merlino*-t, hogy ön megoszthassa egy kollegájával hálátlan szerepét. *Merlino*-t már régen ismerem.

Merlino évek előtt *theoretikus anarchista* volt, utóbb a szocialistákhoz szegődött.

Ezelőtt tollával is szolgálta az anarchiát s számos anarchista irányu könyvet adott ki.

A gyilkost tegnapelőtt óta kettőztetett szigorral őrzik. A börtönőröket tüzerkatonák váltották föl.

Bresci nyugodtan viselkedik. Közömbösen felel, ha kérdezik, máskor naphosszat senkihez sem szól. Nagy étvágygyal eszik meg minden csöpp eledelt, amit adnak neki. *Merlino* római ügyvéd lesz a védője, aki tegnap érkezett Milanóba.

A tárgyalás kezdete.

A tárgyalás megkezdése előtt 10 órakor Brescit tüzerkatonák vezetik be a tárgyalási terembe. Bresci egészen nyugodt magaviseletű.

Mielőtt az esküdtszék megalakult volna, felállt *Merlino*, Bresci védője és kérte, hogy miután ő az ügyet csak az utolsó pillanatban vállalta magára s így még nem volt alkalma

az egészet átanulmányozni, halasztsák el a tárgyalást.

A törvényszék visszavonult, hogy a védő kérése fölött határozzon. Ez alatt Bresci nyugodtan ült helyén és a vádirat tanulmányozásába merült. Néha közömbös, semmitmondó tekintettel nézett szét a közönség sorain. Rövid tanácskozás után az elnök újból megnyitotta a tárgyalást s kijelentette, hogy az esküdtszék elutasította a védőt kérelmével.

Bresci erre odafordult védőjéhez és szólt:

— Ügyvéd ur, egyetlen kérdésre sem fogok válaszolni!

Merlino védő *semmisségi panaszt* jelentett be s a tárgyalás elhalasztását kérte azon alapon, hogy csak tegnap kapta megbízatását a gyilkos védelmére.

Az ügyész a kérelem megagadását véleményezte.

A törvényszék erre visszavonult, hogy az ügyvéd kérése ügyében határozatot hozzon.

Rövid ideig tanácskozott a törvényszék majd az elnök újból megnyitva az ülést, kihirdette a határozatot, mely a védőügyvédet kérelmével elutasítja.

Ezután az esküdtszék megalakítása céljából a tárgyalást újból megszakították s az elnök elrendelte a tanuk bevezetését. Az ügyész tizenegy, a védő öt tanut jelentett be, a kik pár percz múlva a tárgyalási teremben voltak.

Bresci kihallgatása.

A tárgyalás ismételt megkezdése után a vádirat előterjesztése következett. Ez csupa ismeretes dolgot tartalmaz. Nevezetes körülmény, hogy Bresci a *céllövést* hosszú ideig gyakorolta, hogy a merénylet alkalmával biztosan találjon. A fegyverébe tett *golyókat összehasogatta*, hogy a lövés által okozott seb annál súlyosabb legyen.

Elnök ezután megkezdi Bresci kihallgatását.

Bresci gyenge hangon beszél. Mindent beismerts s tettének okául a szicíliai és milanói eseményeket mondja, melyekért *bosszút állt az olasz nép nevében*. Allítja, hogy *büntársa nincs*. *Beismeri* ezután, hogy a *céllövésben* gyakorolta magát s hogy a *golyókat* a hatás súlyosítására kireszelte.

— Hány lövést tett? — kérdi az elnök.

— Három lövést.

— Milyen messziről?

— Körülbelül három méter távolságból süttöttem el a fegyvert.

Megmutatták neki a gyilkos fegyvert és a táblákat, melyek a lövés gyakorlataira szolgáltak.

— Ismeri ezeket? — kérdi az elnök.

— Igen. Az én tulajdonomat képezik.

Déli 12 órakor elnök a tárgyalást felfüggeszti.

A tanuk.

Ezután a tanuk kihallgatására került a sor. *Salvatori* őrmestert, a ki Brescit elfogta, a gyilkosság és Bresci elfogatásának részleteit mondta el.

Avocatro tábornok, a ki a király mellett ült a kocsiban, mikor a gyilkosság történt, elmondta, hogy a lövések eldördülése után úgy sejtette, hogy a király megsebesült. Kérdezte is tőle:

— Megsebesült Főlséged?

— Azt hiszem, igen, . . . válaszolta a király, az aztán eldőlt a kocsiban és kiadta lelkét.

Lubei udvari alkalmazott, a ki a gyilkosság után rárohant Brescire, rövid vallomást tett.

Remella, Bresci barátja azt mondta, hogy

Brescin a gyilkosság előtt való napokban semmi változást nem vett észre, a miből következtethette volna, hogy milyen tervekkel foglalkozik.

Cambriagi asszony, Bresci lakásadónője és egy tojásáros asszony, a ki naponta látta Brescit, azt állították, hogy a monzai nagy nap előtt semmi nyugtalanságot sem észleltek Brescin.

Brugnoli, a királygyilkos szeretője, csekély jelentőségű vallomást tett.

Vád- és védbeszéd.

Az ügyész beszédét Umberto magasztalásával kezdi. Majd leírja a merényletet, melyet a vádlott előre megfontolt szándékból vitt végbe. Fejtegetései szerint Brescinek minden esetre voltak *büntársai*. Beszéde további folyamán elítéli az anarchisztikus elméleteket, melyek utálatos büntettekhez vezetnek. A vádlott mellett sem a nyomor, sem a bosszu, sem pedig a felindulás enyhítő körülményt nem képezhet, miután nyugalommal, cinikusan, kitartással törekedett célja felé.

— Kéri az esküdteket — mondta végül — hogy a vádlottat *enyhítő körülmények kizárásával mondják ki vétkesnek*.

Az ügyész beszéde után *Merlino* védő emelkedett szólásra.

Czáfolja az ügyész ama fejtegetését, hogy a Bresci által elkövetett bűn az anarkia terhére volna róható. A történelem tanúsága szerint királygyilkosságot már mindenféle párthoz tartozó egyének követnek el.

Hosszasan beszél az anarkista büntettek okairól is, de közben az elnök többször félbeszakította szavait.

Végül arra figyelmezteti az esküdteket, hogy az ő feladatuk nem a bosszu, hanem az igazságszolgáltatás. Kéri, hogy enyhítő körülményeket állapítsanak meg.

Martelli, a másik védő kéri az esküdteket, hogy legyenek méltányosak a vádlott iránt, aki *nem ura érzelmeinek*. Ő elítéli Bresci bűnét, de érti a bűnös exaltációját és tekintettel Bresci büntetlen előéletére, még egyszer ajánlja a bűnöst az esküdtek kegyelmébe.

Martelli védőbeszédét a közönség gyakran tetszés nyilatkozatokkal szakította félbe s mikor befejezte, hatalmas éljenzéssel kísérte. A hetven éves agg szép és hatalmas érvelése teljesen a maga részére hódította a hallgató-ságot.

Az elnök ezután a vádlottnak adta át a szót.

Bresci szilárd, hideg hangon beszélt. Mikor *bűnének dicsőítésébe* kezdett, az elnök megvonta tőle a szót. Bresci ezzel a frázissal végezte beszédét:

— Az ítélet, amelylyel sújtani fognak, engem teljesen hidegen hagy. A közelgő rezolúció meg fog bosszulni!

Az ítélet.

Az elnök ezután az esküdtekhez fordulva, összevontan megismételte a tárgyalás anyagát, majd az esküdteket figyelmeztette, hogy a verdikt kimondásánál lelkiismeretük szavára hallgassanak. Erre feltette s az esküdtek elé terjesztette a verdikt alapját képező kérdést:

Be van-e bizonyítva, hogy Bresci Gaetano 1900. július 29-én Monzában Ő Felsége az olasz királyt orozva meggyilkolta. Igen-e, vagy nem?

Miután az elnök felvilágosító magyarázatot adott az esküdteknek, ezek a mellék-terembe vonultak.

Brescit erre az időre kivezették a tárgyalási teremből.

Izzalommal telt meg a terem levegője, mikor

az esküdtek visszatértek. Halálos csendben hirdették ki a verdiktet, mely **egyhangulag igenlő** volt.

Az esküdtek tehát Brescit **bűnösnek** mondták ki a királygyilkosságban.

Hosszas tanácskozás után hozta meg az esküdtszék a verdikt alapján az ítéletet, melyet szó szerint a következőkben hirdetett ki az elnök:

Ő felsége III. Viktor Emánuel Isten kegyelméből és akaratóból Olaszország királya nevében: **Bresci Gaetano a királygyilkosság bűnében bűnösnek mondatik ki és életfogytiglan tartó, egyes zárkában töltendő fegyházbüntetésre, valamint a perköltségek és a bűnügyi eljárásnál fölmerült költségek fizetésére ítéltetik.**

A közönség s Bresci is állva hallgatták végig az ítéletet. A gyilkos mozdulatlan arcuzal, minden megindulás nélkül fogadta az elnök szavait.

Bizonyára azon a forradalmon járt a gondolata, mely, mint fenyegetőleg ígérte, az ő megboszulására támad. Az életfogytiglan tartó büntetéssel szemben megvigasztalta egy gondolat: a bosszu!

A nazarénus bűnvallomása.

— A pénzhamisító jelentkezők. —

Arad, augusztus 29.

Ma délelőtt egy szomorú nézésű, őszbeccsávarodott paraszt ember jelentkezett *Rimler* Károly nagyváradi főkapitánynál. Nagy, kopott, kapcsos bibliát szoritott a hóna alá s igen keletes hangon beszélt.

— Alázatosan instálom, *Szabó* Lajos szegény ember vagyok, azért gyűttem, hogy némely bűnömet felgyónjam.

Erre elmondta *Szabó* Lajos, hogy isteni rendelet folytán a nazarénus hitre kell áttérnie, minek okáért le akarja vetkezni minden bűnét, ahogy a hite parancsolja. Ájtatosan, félelemmel nyitotta fel a bibliát s az írást a főkapitány elé tartotta:

— Tessen csak óvasni. Ez itt *Máté* evangélista rendelése: Ha meg akarsz tisztulni, ne hallgassd el mit vétkezél vala, hogy meg ne hazutoljad a te Urad istenedet.

Aztán más lapra fordított, s boldog gyönyörűséggel mutatta az írást:

— Boldogok, akik háboruságot szenvednek az igazságért, mert azoké a menyeknek országa.

Mindezek után pedig meggyónta *Szabó* Lajos a bűnét. Elmondotta, hogy a teméntelen hamis pénzt, mintegy (2000—2500 koronát) az Egerben letartóztatott *Kállay* Sándor csinálta s ugyanő hozta forgalomba Nagyváradon, s az ország több részében.

— Instállom alássan, én meg a segédje voltam neki, olyan tedd ezt, tedd azt embere. Egy napon egy igazi forintot fizetett, meg kosztot adott, kvártélyt, amiért hogy segítettem tudni a hamis pénzen.

Bevallotta *Szabó* Lajos, hogy a társának ő is segített pénzt csinálni a szaldobági erdő cserjésében, hol ember soha nem látta munkájukat. Közönséges őn kanalat vettek a vásáron, s abból mérték az anyagot, melyből gipszmintába öntötték a tallért meg a koronát.

— Bizony instállom, eljártunk mink a pénzzel szerte az egész birodalomba. Voltunk Miskolczon, Debreczenben, Egerben, isten a tudója, hol-hol nem.

— Aztán tuladtak a hamisítványokon? — kérdezte a főkapitány.

— Az utósó darabig, követem alássan. —

Nagy szerencsével jártunk, de bizony én beleuntam ebbe a keresetbe. Miskolczon láttam, hogy gyanusak voltunk, hát én inkább csak elszőktem haza. hagyta a pajtásomat egy magára.

A főkapitány jegyzőkönyvet íratott a nazarénus vallomásáról, s kiadta a rendeletet *Kállay* Sándor körözése dolgában. *Szabó* Lajost azonban rendőri felügyelet mellett szabadlábra helyezték.

A nazarénus, mikor elbocsátották, mellére hajtotta a fejét, a kezét meg összetette imádkozón:

— O fordítsd el a gyalázatot, melytől én félek, mert a te parancsolatid jók, Istenem! . . .

HIREK.

— **A román király Ischlben.** *Károly* román király, mint táviratozzák, ma délután 2 órakor Ischlbe érkezett. A pályaudvaron királyunk és a főherczegek fogadták. Mindkét király civíli ruhát viselt. Délután 4 órakor ebéd volt a vendég tiszteletére királyunknál, este 9 órakor pedig vacsora *Gizella* főherczegnő villájában. Holnap ismét udvari ebéd lesz.

— **Lónyayék az angol királynőnél.** *Lónyay* grófnő tegnap *Viktória* angol királynőnél ebédre volt hivatalos. Vele együtt megjelent férje, *Lónyay* Elemér gróf is, a kit, mint az angol hivatalos lap kiemeli, *neje vezetett be.*

— **A katonai hadgyakorlatok.** A nagyváradi 37., debreczeni 39., aradi 33. gyalogezred, továbbá a temesvári 61. gyalogezred egy zászlóalja, a nagyváradi tüzérezred és a Vilmos-huszárok ezrede most tartja gyakorlatait Belényes környékén. A nagyváradi 37. gyalogezred *Fenes* községben, az aradi ezred *Nyégerválván*, a debreczeni 39. ezred, továbbá a tüzérek és a huszárok pedig Belényesben vannak elszállásolva. Hétfőn nagy czéllövészeti gyakorlatok voltak a mézesi dombról, a karbunári szakadékokban elhelyezett fabábukra. A lefuvás *szeptember 3-án* lesz s a katonaság 4-én távozik el Belényes vidékéről.

— **Az olasz királyi pár.** Az új olasz királyi párnak *Nápolyba* való érkezése valóságos győzelmi bevonulás volt. *Viktor Emánuel* király és *Helena* királyné hosszabb ideig akarnak *Nápolyban* és a szomszédos *Kazertában* tartózkodni. Lakhelyük egyelőre a nápolyi kopodimontei kastély. Azonban egyidejűleg a kazertai kastély felügyelőjét is értesítették a lakosztály rendbehozása végett, mert a királyi pár itt tovább fog tartózkodni. A monzai udvartartást pedig beszüntették és hosszabb időre *Nápoly* és *Kazertába* tették át.

— **Eljegyzés.** *Rozvány* István dr. nagy-szalontai ügyvéd eljegyezte *Beles* Felicia urhölgyet, *Beles* János aradi kir. közjegyző bájos leányát. Vele az aradi előkelő társaságok, a hangverseny- és báltermek kedves alakja került asszony sorba.

— **A szerb királyné születésnapja.** *Belgrádból* táviratozzák, hogy *Sándor* szerb király nejének születésnapját országos ünnepnek rendelte el. A polgári és katonai köröket idejekorán értesítik arról, hogy a szeptember huszonegyedikére eső születésnapot miképen ünnepeljék meg.

— **Andrényi Lajos végrendelete.** Említettük annak idején, hogy *Andrényi* Lajos végrendeletét, özv. *Andrényi* Kálmánné és örökös társai perrel támadták meg, azt állítva, hogy az örökös végrendelezésekor már nem birt teljesen ép elmével. A nagyváradi kir. törvényszék az előleges tanukihallgatás iránti kérvénynek helyt adott s f. hó 27-ére és 28-ára *Rimler* Károlyt és *Hoványi* Géza drt, kik a végrendeletet mint tanuk irták alá, *Winkler* Lajost, *Mezey* Mihályt, kiknél a végrendelet le volt téve, *Moess* Károlyt, *Fleischacker* Gyulát, *Hertelendi* Movrin

Máriát és *Movrin* Jankát, kik *Andrényi* Lajost utolsó leheletéig önfeláldozó odaadással ápolták, továbbá *Kabdebó* János aradi orvost, *Baross* Ferencz dr. borossebesi főszolgabíró tanukihallgatásra idézte. A két utóbbi tanut *Aradon* illetőleg *Buttyinban* hallgatták ki. A nagyváradi tanukat *Kurovszky* Ferencz kir. törvényszéki bíró hallgatta ki. A tanuk egybehangzón nyilatkoztak, hogy a végrendelező akkor, midőn végrendeletét megfogalmazta, sajátkezűleg leírta és a tanuknak aláírás végett előterjesztette: teljesen épp elmével birt, s így a rendes örökösödési per kimenetelére nézve alig marad fenn kétség.

— **A perzsa sah Osztfendében.** *Musaffer-Eddin*, Európa vendége, jelenleg Osztfendében van. A zajos, csillogó Párisból ide tért, hogy a tenger hullámai között elmerengjen, a ligetek ózondus levegőjében elkabuljon, hogy soh' se kívánozzék *Azsiába* vissza. Osztfende közönsége és előjárósága fejedelmileg fogadta. Az állomáson *Van Pieters* polgármester fogadta a város nevében. A „Rue de la Chapellen“ át a „Royal Palaze-Hotel“-be szállt meg. A bevonulási uton diadalkapuk voltak felállítva és az ablakokból Osztfende szépei rózsza esőt rögtönöztek. *Kocsiját* két oldalt hatvan diszbe öltözött rendőr kísérte. Szórakozni valóról is gondoskodott Osztfende közönsége, löversenyt, galamblovészetet, stb. rendeztek. A fürdő zenekara hangversenyt tartott, melyen kizárólagosan perzsa darabokat játszottak. Az ünnepélyek sora virágkorzóval végződött. Kitünő czéllövészetet ismerik *Muzaffa-Eddin* saht, aki a czéllövészetet megtekintve, ott egy sor üveget állított fel, melyeket jó nagy távolból lelőtt. Továbbá pénzdarabokat dobatt fel, melyeket leestükben lőtt át. Szóval *Muzaffer* ő Felső kitünően mulat a tengeri fürdőben. Ugy mondják, hogy Osztfendéből Bécsbe és onnan Budapestre jön.

— **Választási mozgalmak az egyetemen.** Az egyetemen immár teljes erővel indultak meg a választási mozgalmak. A független egyetemi ifjak pártja ma este 6 órakor tart pártértekezletet a szerb-utca 15. számú házban levő pártirodájában. Ez a párt a liberális párttal együtt memorandumot készít és intéz a rektorhoz, a választások tisztasága érdekében. Ennek a memorandumnak a tárgyalása képezte a ma esti értekezletnek főtárgyát.

— **Auersperg herczeg gondnokság alatt.** A *Wiener Zeitung* jelentése szerint *Auersperg* Ferdinánd herczeg, az 5-ik ulánus ezred alezredesét tékozlás miatt gondnokság alá helyezték. Gyámul *Procksch* Rudolf dr. bécsi ügyvédet nevezték ki.

— **Az aradi vízvezeték és csatornázás.** Temesvár Aradvárosához átiratot intézett, melyben a vízvezetési és csatornázási művekre vonatkozó adatokat kéri tanulmányozás céljából.

— **A gyilkos selyemkendő.** Részletesen megírtuk tegnap azt a szerencsétlenséget, melynek a bodrogi bucsuról jövet, áldozata lett *Botta* Paulina. A rendőrség ma befejezte a vizsgálatot az ügyben s ma is csak arra jutott, hogy a leányt a kocsikerekagára csavarodó selyemkendője fojtotta meg. Ilyenformán a leány holttestét nem is bonczolták fel.

— **Elhunyt nyelvész.** *Mayer* Gusztáv a gráci egyetem volt világhírű nyelvész tanára, mint sürgönyzik, ma a felhői örültekházában meghalt.

— **Férjgyilkossággal vádolt 63 éves asszony.** Kölnből telegrafálják: Ma délután két órakor egy hatvanháromeves asszonyt fogtak el, akit férjének meggyilkolásával vádolnak. A férjet ma reggel az ajtó előtt meggyilkoltan találták s a gyanu mindjárt a feleségre irányult, aki állítólag három felnőtt fiával együtt hajtotta végre a szörnyű tettet. Két fiut letartóztattak, a harmadik, mikor hírét vette, hogy a rendőrök közelednek, megszökött.

— **Medve Miklós a bolondok házában.** A szerencsétlen *Medve* Miklós menyasszonyának, *Sárosy* Paulának jósiala beteljesedett. A szerelmes jogászt szülei egy ideg orvos ajánlására kül-

földi *elmeügyintézetbe szállítják*. Weisz Gyula ügyvéd Medve Miklóstól levelet kapott, melyben értesíti az ügyvédet, hogy szülei örültek akarják nyilvánítani. A fiatal ember könyörög, hogy mentse meg az örültek házából. Az ügyvéd a levél vétele után a dologban azonnal beadványt intézett az ügyészséghez.

— **Letartóztatott karaván.** Nagy csomó kóbor cigányt tartóztatott le az aradi rendőrség. Három nap előtt értesítés jött a nagyváradai csendőrségtől, hogy *Mórocz Mihály* bihacsi lakoshoz betörték s lakásából ruha- és ágyneműket loptak el. Az Arad határában átvonuló cigányokat gyanusnak találta a rendőrség s átkutatta szekerüket. Itt megtalálta az említett lopott tárgyakat, azonkívül egy kereskedésre való mindenféle dolgot. A cigányok semmit sem akarnak tudni a betörésről, sem arról, hogy az összehalmozott tárgyakhoz miképen jutottak. A vizsgálatot *Bedő Árpád* rendőrtiszt vezeti a cigányok ellen, kiket egyelőre fogva tartanak.

— **A román zsidók Kanadában.** Mikor a román kormány megkezdte a zsidók üldözését, a hontalanná vált emberek azt hitték, hogy minden fönnakadás nélkül letelepednek majd Kanadában. A poetikus lelkű koronás regényíró, *Carmen Silva* országából százával kergettek ki a szerencsétlen embereket, a kik Magyarországon, Ausztrián, Németországon át sok viszontagság és szenvedés árán igyekeztek kijutni Amerikába. A menekülőket a kanadai kormány eleinte nem akarta befogadni, s csak nagynehezen, különösen a báró *Hirsch* kanadai alapítvány kezelésének közbenjárására engedte meg, hogy a „Lake Champlain” gőzösnön jött 350 utas és a „Lec Megantie” 150 utasa partra szálljon. A kormány azonban rendeletet bocsátott ki, hogy a később jövő bevándorlók közül csak azokat engedjék partra szállni, a kiknek legalább az első időre szükséges készpénzüik van. Az utóbb jött két hajót is már csak akkor engedték kikötni, mikor a *Hirsch*-alap és a gőzhajótársaság kötelezte magát az állam esetleges költségeinek megtérítésére. Ezekből a jelekből ítélve, Kanada sem nagyon hajlandó befogadni a száműzött zsidókat, a kiket különben pénzsóvár ügynökök is csábítanak oda.

— **Terjed a sertésvész.** Az *Aradon* fellépett sertésvész veszedelmesen terjed. A mai napon már *tíz udvarban* betegedtek meg a sertések ebben a járványban, mely az aradi gazdáknak komoly aggodalomra szolgáltat okot.

— **Rendőr-örmeisterből — villamossági igazgató.** Annak a sokat bizonyított állításnak, hogy forgandó a szerencsekerék, élénk példáját közlik most *Eszékről*. *Wolfschütz* Ferencz még ezelőtt 15 évvel 30 forint havi fizetéssel díjazott rendőr-örmeister volt a szlavon fővárosnak. Kellemetlen összekocczanása volt főnökével és állását el kellett hagynia. Kenyere nem volt, de még mint rendőr sokat babrált a villamossággal és most kenyérkeresetévé vált ezen téren való ügyessége. Budapestre ment ahol mint egyszerű munkás alkalmazást nyert egy nagy cég villamossági osztályában. Vasszorgalmával, veleszületett tehetségével és önművelődés útján szép pozíciót ért el. sőt megszerezte a mérnöki oklevelet is. Később főmérnökévé léptették elő. Ügyességével figyelmet keltett. olyannyira, hogy Párisban egyik előkelő villamossági vállalatnál nyert el szép állást, mely vállalat később Turinba helyezte. Mikor ugyanezen társaság, melynek szolgálatában állott, Rio de Janeiroban, Braziliában rendezett be nagyszabású villamossági telepet, annak vezetésével egyik legjobb szakerejét, *Wolfschütz* Ferenczet bízta meg és évi fizetését 30.000 forintban állapította meg. Hát nem forgandó a szerencsekerék? *Wolfschütz* régi

ismerősei az mondják, hogy méltó embert részesített a sors ily kegyben.

— **Hetefél millió korona adóhátralék.** Torontálmegeye közigazgatási bizottsága, mint Nagy-Becskerekéről jelentik, ma tartotta havi ülését. A napirend során a pénzügyigazgató előterjesztette jelentését, mely szerint a megye közönsége 6.700.000 korona adóhátralékkal adósa a kincstárnak.

— **Walderssee gróf és első Meyer.** Mulatságos jelenet játszódott le *Walderssee* grófnak Kinába való elutazása alkalmával. Midőn a gróf az állomáson ezrektől üdvözölve a vonatra akart szállni, előretolakodott egy öreg városi tisztviselő. Egyenruha volt rajta, így nem tartóztatták vissza és egész könnyedén a grófig juthatott. *Walderssee* épen a kocsiba akart szállni, midőn oda kiált az öreg:

— *Kegyelmes uram, üdvözölje I. Meyert, ő szintén Kinában van.*

— *Jól van öregem, de ki az az I. Meyer? — kérdezte a gróf, kinek tetszett az üzenet, mire az öreg ismét komolyan azt mondta:*

— *Fiam ő, ki a katonákkal ment ki Kinába. Üdvözölje Uram!*

Walderssee elmosolyodott, megveregette az öreg vállát és megígérte neki, ha találkozik a fiával, átadja üdvözlését. Beszállt kocsijába és a vonat elrobogott.

— **A magán-praxis.** A székesfőváros törvényhatósági bizottsága, az idén június 20-ikán, olyan értelmű határozatot hozott, a mely szerint az ügyészi és mérnöki-hivatalbeli alkalmazottakra vonatkozólag a magán-prakszistól való eltöltés iránt fönnálló intézkedés szövegét újból állapította meg. A belügyminiszter most ezt határozatot helybenhagyta s egyuttal a mérnöki hivatal napidíjas műszaki személyzete részéről beadott föllebezést elutasította.

— **Hétéves gyilkos.** Szomorú hiraással szolgált ma pécsi tudósítónk. Egy hétesztendős kis fiúról szól, meg egy öreg emberről. A gyermek lelötte az öreget. Így történt. Ott Béla borkereskedő családjával bosta-szilváshelyi szőlőjében nyaralt. Az öreg szőlőpásztor, *Hegyi Ignác* eljárógatott a villához. Tegnap is ott járt *Hegyi Ottéknál*, akik leküldték valamiért a pinczébe. A pásztor lement, de puskáját odátámasztotta előbb a falhoz. A hétesztendős kis Ott Béla valahogyan megtalálta a fegyvert. Eleinte játszott vele, aztán ráfogta *Hegyre*.

— *Náci bácsi vigyázzon, mert agyonlövöm!*

Erős durranásra ijedt fel mindenki, *Hegyi Ignác*, szóltanul vérezen összeesett. A megrémült család szölgatatta, költögette a hegypásztor, de ez nem felelt többé: *meghalt*. Otték még az éjjel bejöttek Pécsre, csak a halott mellett hagytak valakit őrzőnek. Ma reggel jelentést tettek *Keresse Miklós* vizsgálóbírónál a történetekről és így nyomban megindult az eljárás.

— **Jutalmazás.** A főváros közgyűlése — mint nekünk írják — 600 korona jutalmat szavazott meg *Hanvay* Sándor kerületi előljárónak s 400 koronát *Pogány* Lajos, központi adószámveteli hivatalbeli főnöknek, a közügy érdekében teljesített soronkívüli munkálatokért. A belügyminiszter kijelenti a köriratában, hogy ehez a határozathoz hozzájárul. *Hanvay* előjáró igen nagy és fontos munkákat végzett a közelebbi időkben; ilyenek a következők: a kerületi igazgatásra vonatkozó szabályok átdolgozása — a kerületi adóhivatalok új szolgálati utasításának az elkészítése — az előjárósági igazgatásra vonatkozó összes szolgálati utasításoknak egységes gyűjteménybe foglalása, a mérnöki hivatal ügykezelését szabályozó szolgálati utasítás megállapítása, az előjárósági nyomtatvány-minták megállapítása, nyilvántartása és koronkénti módosítása körül való eljárás szabályozása. *Pogány* Lajos pedig az adóhivatali szolgálati utasítás megállapítása körül fejtett ki buzgó és alapos munkát.

— **A Podmanitzky-utcai szerelmi dráma** áldozata, *Steiner* Regina zongoratanítónő tegnap óta már jobban van s ki lehetett hallgatni. Épp úgy mondotta el az esetet, mint a hogy azt annak idején megirtuk s mint azt a tanuk s maga a merénylő, *Heller* Hugó is elmondotta. A szép leány most már tul van a veszedelmesen s pár nap mulva elhagyhatja a Rókus-kórházat.

— **A cziankáli.** A német tisztek spártai mintára indulnak a csatába. Jelszavuk az: Győzni vagy meghalni! E mellett a háborus jelszó mellett okosan meglapul egy másik is: inkább meghalni, mint az ellenség kezébe kerülni. Amaz az antik hősök jelszava, emez a modern katonáé s hogy stilszerű legyen minden, a modern halálasztásához illő modern halálos eszköz, nem dőlnek kardjukba a német tisztek, hanem főhasználják egy derék német ember ajándékát. Ez az ajándék pedig nem más, mint egy kis üveg cziankáli, melyet egy ismeretlen ur osztott ki nemrég a *Khinába* induló hajók tisztjei közt. A kegyes ajándéktevő minden tisztnek kis cziankáli tokocskát adott át oly czélból, hogy ha a tisztek megsebesülve az ellenség kezébe kerülnek, önkéntes halállal meneküljenek a kínaiak kínzásaitól.

— **Betörő tanítójelölt.** Vakmerő betörést követett el az elmúlt éjjel *Miklós* János tanítójelölt Szegeden. Az elvetemült fiu este beszkökött a város bérházába, éjjel álkulcsal behatolt az emeleten elhelyezett árvaszéki helyiségekbe, szintén álkulcsal kinyitotta az árvaszéki elnök, a két ülnök, a közgyám és kiadó fiókját s körülbelül 200 koronát érő tárgyat s készpénzt vett magához. Hajnalban távozni akart, de a házmeister elfogta s átadta a rendőrségnek. A rossz utra tévedt jeles előmeneteli tanuló a bíróság előtt számolt tetteréről.

— **Az apa büne.** *Karcsag* Vilmos *Lemondás* című drámáját némi korrigálással eljátszották a krassó-szörénymegyei *Klicsavan*. A főhős anynyit korrigált a drámán, hogy az asszony miatt nem ő semmisült meg, hanem önkézével végzett a szerelmes fiával, aki a mostoha anyát, az ő második feleségét szerette el. Az öreg *Kosztészku* János az egyik hőse ennek az esetnek. Ő az, aki magánál harmincz évvel fiatalabb asszonyt hozott a házhoz. A fiatal *Kosztészku* csakhamar szemet vetett a nálánál is ifjabb mostohára. Valahányszor rászólt:

— *Hogy vagy, édes anyám?*

A fiu és a nagyon fiatal mostoha is fölka-czagtak. Ez a kaczagas a féltékenység kinjával zaklatta az öreg *Kosztészku*t. Ki is mondta a fiának ápertén, hogy egyiküknek pusztulni kell a háztól. De a fiu azt mondta:

— *Én nem megyek. A ház az én boldogult anyámé volt.*

Az apa erre tajtékozó dühvel rohant a fiura. Az asszony nem az urának, hanem a fiúnak kelt pártjára. Ez anyyira kihozta sodrából az öreg *Kosztészku*t, hogy puskát ragadott és úgy vágta nyakszirtén a fiut, hogy a puska farésze eltört. Azután a kenyérvágó késsel döfte oldalba a saját fiát, aki már a földön fetrengett. Az öreg örült dühében butort, ruhát a fiára szórt. A csendőrök is nehezen tudták megfékezni. Megvasalva vitték el a helyszínéről. A fiu haldoklik.

— **Óriási felhőszakadás.** Zágrábban, mint egy távirat jelenti, óriási felhőszakadás volt, mely nagy károkat okozott. A városban létesített új csatorna-hálózat kitünő szolgálatot teljesített a víztömeg levezetésében.

— **Öngyilkos cselédeány.** *Dreszl* Matild, cselédeány volt a lippai főszolgabírónál. Szombat este vizért küldték, és már akkor feltűnt asszonyának, hogy ünnepi ruhába öltözködik. Este várták, nem jött meg, és még másnap se. Nem találták a városban, sehol, míg kedden este a molnárok a Marosból fogták ki. Tudva levő volt, hogy elveszett, így mindjárt gyanították a molnárok, hogy a főbíró cselédeánya lesz. Értesítették szüleit, s a leány bátyja felismerte a kifogott holttestben nővérét. Azt mondják, hogy örülési rohamai voltak.

— **Letartóztatott kivándorlási ügynök.** Az ó-becsei rendőrségnek tudomására jutott, hogy

valami 40 munkás Németországba akar kivándorolni, sőt egy közülök az előjárásig tartó tanácsot mihez tartás végett. A rendőrség most kutatni kezdte a kivándorlás okát s rájött, hogy egy ügynök csalogatja a hiszékeny embereket eget-földet ígérve a léprement atyafiáknak. Az ügynököt a rendőrség letartóztatta, 50 frt pénzbírságra büntette és vizsgálatot indított az iránt, hogy nincsenek-e társai.

— **A dalos leány.** Hát elkergetted a Katát?

— Persze, hogy elkergettem. Még a fejéhez is vágtam valamit.

— Miért, hisz nagyon kedves, dalos leányka volt.

— Az igaz, reggeltől estig dalolt — de mit? Mikor a pipere asztalom előtt csiniosítottam magamat, behallatszott a konyhából:

„Hej Sára néni, a mikor kendet még Sáríkámnak, hugomnak neveztek...”

Máskor meg férjem egyik fiatal barátjával ültem bizalmas téte a téte-ban; a Kati persze nem nyughatott, hanem ismét visitozott:

„Az asszony ingatag, álnok és csalfa lény!”

Hát még mikor a férjem késő este tért haza a kocsmából. Dühösen rontott be a szobámba:

— No te derék cselédet fogadtál.

— Miért?

— Mikor benyitottam az előszobába, kihallatszott a konyhából:

„Részeg vagyok rózsám mint a csap,

Nem aludtam három éjjel három nap!”

— Hát ezért mondtam fel neki és dühömben még a kapukulcsot is a fejéhez vágtam.

— **Az esztétikai érzék.** André Roussel párisi elektrotechnikus a minap éjjel haza vetődött a lakására. A sötétben a szoba közepén egyszer csak bele ütődik valamibe, ami erre el kezd ingani. Ijedten gyújt világot s akkor rémülten látja, hogy a lámpáján akasztott ember lóg. Kétségbeesett sikoltozásaira az egész ház egybe seregett, az akasztott embert levágták, de már késő volt, nem kelthették életre. Az asztalon pedig a következő írást találták:

— A magam szobájában végeztem volna ki magamat, ha ez esztétikai érzékemmel nem ellenkezett volna. Mert meglehet, hogy csak négy nap múlva akadtak volna rám, amikor testem javában oszladozott volna már. E miatt voltam bátor szomszéd uramnak a lakását felhasználni, s kérem, hody ezért nekem megbocsásson. Martin.

André Roussel, az elektrotechnikus megbocsátott, de még akkor éjszaka átköltözött egy fogadóba.

— **Nagy tűz egy pusztán.** Szabadkáról telegrafálják: Nagy tüzvész pusztított ma reggel Nagy Jenő tinójárású pusztáján. A kár ötvenezer koronára rug.

— **Megoldás.** Egy bécsi színháznak egyik szerény színésze már igen sokszor kért fizetésemelést, de sehogy sem tudta megkapni. De azért nem csüggedt el; gondolta, majd csak jó hangulatban találja egyszer a direktort. Az idén megint beadta a folyamodását, szép kalligrafikus írással és a megokolásban újra megírta, hogy nehéz az élet, s őt különösen visszaveti egy minden esztendőben megújuló családi esemény. Ezzel a családapá szívére akart hatni, a direktor ugyanis mindig meg volt hatva, ha gyermekekről volt szó. Csak hogy az idén se regesen érkeztek a fizetésfölemelést kérő folyamodások, úgy, hogy a színháznál nagy volt a gond.

— Mit csináljunk a kis X.-szel? — kérdezte a titkár a szobán lévő sokgyermekes színeszt értve.

— A kis X.-szel? — kérdezte a direktor. — Ezzel tenni kell valamit. És mert a fizetését föl nem emelhetjük, hát — el fogjuk bocsátani.

— **Verekedés.** Bartus Fábán és Váradi Miklós bpesti munkások tegnap a Király-sörfőzőben nagy veszekedést csaptak. Bartusnak ugyanis eltűnt az ezüstórája s Váradit gyanúsította a tolvajlással. A sértett önértet és gyanúsítás hatása alatt Váradi felkapott egy kőkorsót s oly erővel vágta Bartus fejéhez, hogy az menten összerogyott s eszméletlenül terült

el. A sebesültet haldokolva vitték a Rókus-kórházba, Váradi ellen pedig megindították az eljárást.

— **Asszony mint kormányzójelölt.** Chicagóban érdekes nő lakik. A neve Meyer A. Francziska és az őszi választások alkalmából kikiáltotta önmagát kormányzójelöltnek. Programot is adott, amelybe minden párt programjából a legjobbat vette föl. Jelöltségét a néppel kiáltványban tudatta, melyben többi közt ezeket mondja:

Szeretnék a szép Illinois kormányzója lenni. Szeretnék ugyanis másoknak és magamnak hasznára lenni. Hiszen olyan sok van, aminek történnie kellene a polgárok érdekében. Es ez mind meg fog történni, ha én leszek a kormányzó. Mióta törvénytelenül be voltam zárva Kaukakeében, mindig érzem a vágyat, hogy kormányzó legyek. Elhatározásomat az a gyalázatos mód érlelte meg, amelylyel annak az intézetnek a lakóival bánnak. Azt mondják ugyan, hogy nem vagyok választható, mert nem vagyok választható, de ily csekélységre nem volna szabad adni, ha a polgárok valóban jó kormányzót óhajtanak.

— **A délutáni alvás.** Ugy az egészséges, mint a beteg embernek nem ajánlatos, hogy az étkezés után nagyobb mozgást, vagy szellemi megerőltetést végezzen. Mert maga a természet, ha nem is alvást, de testi és szellemi nyugalmat mindenestre előir. Az olaszok a maguk sziesztája után jól is érzik magukat. A csecsemő is alszik, ha táplálkozik. Es minden állat pihen, ha jóllakott. Mindezek a tapasztalatok az evés után való pihenés mellett szólnak. Érdekes kísérleteket is tettek erre vonatkozólag. Több egyformán egészséges és jól táplált vadaskutyát részint pihenni engedtek, részint meghajszolták az etetés után. Bizonyos idő múlva megvizsgálva őket, azt a megfigyelést tették rajtuk, hogy a pihenő kutyák mindent megemésztettek, míg a meghajszolt kutyák gyomrában az emésztés alig kezdődött meg. Hanem a délutáni alvás csak rövid legyen. körülbelül negyedórát tartson. Nem is kell ilyenkor lefeküdni, hanem csak támaszkodva szundikálni. Legalkalmasabb erre egy karosszék.

— **Dlutunott inas.** Brittner Alajos 16 éves kárpitós inas tegnap este Budapesten a fő-utca 59. sz. a. levő ház első emeletéről az udvarra vetette magát. Szerencsére nem esett baja s most gazdája lakásán ápolják. Tettét életunt-ságból követte el.

— **Hires nyomdák.** A világ legnagyobb nyomdájának a washingtoni állami nyomdát mondják, ahol a hivatalos nyomtatványokat nyomtatják. Washingtonban, mint az Egyesült-Államok fővárosában tartja üléseit a kongresszus és e város a kormány székhelye, hol a nagy állam összes kormányzati ügyeit intézik. A nyomda épülete a város legnagyobb épülete. A nyomda egész éven át működik, de munkája akkor legnagyobb, amikor a törvényhozó testületek ülésének. Ezzel kapcsolatosan érdemes a megemlítésre, hogy a Vatikán nyomdája a világ legnevezetesebb nyomdája. Pedig aránylag nem régi. 1826-ban alapították, de már akkor huszonhárom különböző nyelv betűivel el volt látva. Hires az oxfordi egyetem nyomdája is, amely kizárólag az egyetem kiadványait nyomtatja. Ugyanott állítják elő a nyomda és egyetem szükségletére szolgáló betűket és papírost is. Érdekes, hogy az oxfordi egyetemi nyomda betűivel nem kevesebb, mint százötven különböző nyelven lehet nyomtatni.

— **Figyelemre méltó dolog,** hogy a közelgő iskolai beiratkozások alkalmával felmerülő szükségletek Portzer Vilmos koronás áruházában Aradon, legjutányosabban fedezhetők rendkívül dus választék mellett.

— **Elfogott tolvajok.** Egy négy tagból álló tolvajszövetséget fogott el a budapesti rendőrség. A golya-utca 45. szám alatt levő házban laktak a jómadarak s majd valamennyien rosvott multuak, a kiket a rendőrség „nyitogatók” czímen ismer. Nagyobbára ugyanis örizetlenül hagyott lakásokba nyitottak s az így összelopott holmiból hónapokig eléldégéltek. A négy jómadar: Nagy Vilmos aranyos-maróti születésű 20 éves, Blasinger Antal budapesti születésű 24 éves, Zandleitner Gyula budapesti születésű

24 éves csavargó és az utóbbinak kedvese: Lopek Irma virágárusleány, a ki a lopott holmikat értékesítette. Lakásukon tömérdek zálogcédulát, ruhát, fehérneműt s a betöréshez való szerszámok egész garmadáját találták. A kom-pániát átkísérték a vizsgálóbíróhoz.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Egy pénztintézet rejtelvei.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, augusztus 29.

Többször volt már szó a lapokban azokról a könnyelmű és vétkező üzelmekről, amelyek a budapesti *Önsegélyző Népbank* gyászos kimulását okozták.

Hivatott kézből eredő legújabb értesüléseinket alábbiakban adjuk:

Az *Önsegélyző Népbank* vezetői jónak látták *Rákos-Palotán* egy fiókot berendezni, amelynek igazgatója *Fenyves Pál*, pénztárnoka pedig a *rákos-palotai főbíró* volt. *Fenyves* 10,000 frttal károsította meg a bankot, de aheiyett, hogy bünyfenyítő eljárást tettek volna ellene, az igazgatóság nagyielküen elfogadta *Fenyves* elfogadmányait fedezet gyanánt, amely elfogadmányokon *Hajósi* (Schiffler) nevű uri ember szerepelt jótálló gyanánt, de amely váltók ma sem érnek semmit. Később az igazgatóság megtette ugyan a följelentést *Fenyves* ellen, de mivel elévült — érvénytelen volt.

A sokat emlegetett *Cirkvenica Baugesellschaft* ügye a következőkből áll:

József főherczeg figyelmeztette *Deliró* Szilárdot, hogy a horvát tengerparton levő *Cirkvenica* fölötte alkalmas fürdő építésére. *Deliró* szabálytalanságokat követett el, a főherczegnél kegyvesztes lett és helyét *Wiener Henrik* ügynök, volt rabbinus foglalta el, aki *Holub* Józseffel szövetkezve alapította a *Baugesellschaft*-ot pénz nélkül. Pénzüik nem lévén váltókkal kezdtek manipulálni, amely váltókra a pénzt a Budapesti *Önsegélyző Népbank*, mint szövetkezet adta oly módon, hogy a *Baugesellschaft* által kibocsájtott váltókon kibocsájtó és forgatóként a *Baugesellschaft* tagjai szerepeltek. Ilyen váltó 70,000 frt értékben került a népbank váltótárczájába. Eltekintve azon 42,000 frt váltóhiteltől, amit *Wiener Henrik* személyhitelként vett fel és bele nem számítva azon 26,500 frtnyi hitelt, amit nagyielküen *Wiener Henrik* közbenjárására megszavaztak *Potuliczky* Ádám gróf olműczi kanonok, pápai praelátusnak.

Ezenkívül ezen közös igazgatóság midőn már rendes kamatokra pénzt nem kapott, uzsorásokhoz fordult és a pénzt 48 százalékra vette föl, amely kamatlab oly magas volt, hogy még azon esetben is tönkretette volna a bankot, ha az összes követelések befolytak volna. Mert egyedül a külön teherlapon az ily módon fizetett kamatok összege a 20,000 forintot jóval felülmulja. Ezen gazdálkodás 1893. év má-sodik felétől áthuzódik egész az 1894. évbe.

Midőn 1897-ben látták, hogy az összes tételek a *Baugesellschaft*-ot terhelik — egybegyültek azon célzattal, hogy ezen tételeket legjobb belátásuk szerint szétosszák, illetve, hogy az egyes igazgatókat terhelő tételek a *József* főherczegtől nyert és a *Népbank* javára könyvelt 30,000 frtból fedezzék. Ily módon keletkezett azon kellemetlen helyzet, hogy *Holub* József ellen 30,000 forintig pert kellett indítani, amely még máig is folyik és az eredmény bizonytalan.

Czirkvenica részvénytársaság megalakulván, szintén igénybe vette a *Népbank* áldozatkészségét és hitelt szavaztatott meg magának újabb 20,000 forint erejéig. Szerencsére azonban *Kanovich Géza* 1897-ben a terhelő 17,800 forintot beszerezte és a *Népbank* rendelkezésére bocsájtotta, úgy hogy *Czirkvenica* részvénytársaságnál az *Önsegélyző Népbank* egy krajczárt sem vesztett. És ha a *Népbank*ot veszteség érte az igazgatóságnak nyújtott káros hitelért, úgy ezért csupán saját igazgatóit vádolhatja.

A könyvbeni manipulációk elég világos képet nyújtanak arról, hogy mi módon sáfarkodott a *Baugesellschaft* vezetőségével azonos

igazgatóság a Népbank pénzével 1898-tól kezdve. Baugesellschaft, Wiener Henrik, Holub József, Potuliczky, Hirschfeld lovag, De Martean konzul, Zihrovsky és az uzorásoknak adott kamatok elvittek 207 ezer forintot, amelyért a Népbank igazgatósága az 1898. évi szerződésében nagylelkűen felajánlott — 75.000 forintot s megteremtette azon szomorú helyzetet, amelyből a Népbank kilábolni többé bajosan fog. Egy kis jóakarát, körültekintés és áldozatkészség! az elkövetett hibák beismerése még 1896-ban is teremthetett volna olyan helyzetet, amely a Népbankot a végelárlástól és a büntető igazságszolgáltatás vizsgálatai alól kimenthette volna.

A Népbanknak a könnyelmű igazgatóságon kívül a pénzügynök ártott legtöbbet. Eltekintve attól, hogy 42.000 forintnyi hitelt élvezett, mindenféle kétes alakokkal hozta a bankot összekötésbe, olyan egyénekkel, akiknek pénz kellett és akik pénzt kaptak is, de annak visszafizetéséről megfeledeztek. Az ő révén elveszett pénzüsszegek a 100.000 forintot jóval túlhaladják, természetesen beleszámítva a Holub Józsefnek nyújtott hitelt. Wiener Henriknek azonban mindebből haszna nem volt, mert nagyuri szokásával az ingyenélők egész taborát gyűjtötte maga köré udvarképen; kezdve országgyűlési képviselőknél le egészen a sarki hordárig. Itt kell megjegyeznünk, hogy a felügyelőbizottság figyelmeztetve lett a hitelkérők rossz vagyoni állapotára, az igazgatósággal törvényellenes szerződéses viszonyba lépett, oly szerződéses viszonyba amelyből kifolyólag az igazgatóság kötelezte magát (évről-évre, hogy a Wiener Henrik és más kétes alakoknak nyújtott hitelért erkölcsi és anyagi felelősséget vállal.

Weidinger Henrik az opera klakmestere szintén azon szerencsében részesült, hogy dicsekedhetett az igazgatóság kegyeivel és garmadaszámra szállította a színészváltókat és ezen a téren mintegy 22.000 forintnyi kárt okozott a Népbanknak. Hogy milyen közvetítési díjat fizetett — azt R. Sz. tudná megmondani, aki a közvetítési díj lajstromát őrzi.

TÖRVENYKEZES.

§ A „martir“ barátai. Dula Máté a nemzetiségi igazgatásairól ismert turóc-szent-mártoni ügyvéd a múlt évben a szent mártoni vasútállomáson bandériummal és szónoklattal fogadta Pistor Andrást, a *Narodne Novine* című panszláv lap szerkesztőjét, a kit a budapesti esküdtszék *nemzetiség és osztály elleni igazgatás miatt nyolcz hónapi fogházra ítélte.* A beszercebányai törvényszék ezért az óvációért Dula Mátét és a vele ünneplőket bűnösöknek mondta ki és igazgatás miatt Dula Mátét 3 hónapi fogházra, Dula Vierát ötven forint, *Svehla* Ilonát ötven frt., *Czabek* Etelt száz forint pénzbüntetésre és még huszonegy vádlottat egy hónap és tizennégy nap közt váltakozó fogházra ítélte. A kir. ítélőtábla Dula Máté büntetését hat heti fogházra szállította le, *Czabek* Etelt 100 forint pénzbüntetésre ítélte, Dula Vierát ellenben felmentette. A többire helyben hagyta a törvényszék ítéletét. A kir. kuria I. tanácsa, amely *Czorda* Bódog elnöklete alatt ma foglalkozott ezzel az ügygyel, nagyot változtatott a dolgon, a mennyiben a Dula Máté büntetését 6 hónapra emelte fel s három ügyvéd barátját: *Bullát, Mudronyt és Halassát* 3—3 havi fogházra, *Hurban* Szvetozárt pedig 5 havi fogházra ítélte.

Jó karban lévő,

használt iskola-könyvek
erős keménykötésben
félárban kaphatók.
INGUSZ I. és FIA
könyvkereskedésében

a Kun, Fülöp és Csath-féle gazdasági és általános ismétlőd iskolai olvasókönyv főbizományi raktárosa.
Arad, templom-utca.

NAPIREND.

Augusztus 30. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Limai Róza. — Protestáns naptár: Limai Róza. — Görög-keleti naptár (augusztus 17.): Miron vérlanú. — A nap két 5 óra 1 perczkor, nyugszik 6 óra 27 perczkor. — A hold két 10 óra 23 perczkor, nyugszik 8 óra 17 perczkor.
Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 761.3 milliméter, délután 2 órakor 761.5 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 15.6, délután 2 órakor C° + 21.8. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor N. 4, délután 2 órakor N. 6. — Felhőzet reggel 7 órakor félborult, délután 2 órakor félborult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 4 mm.
Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változó felhőzet, helyenként csapadék, hűvös.
Szabadságharcol emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 óráig délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.
Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Ereklie-muzeum helyisége mellett ülésterem.
Schreyer Harry hangszerkiállítás (Szabadságtér 21.) Nyitva naponta délelőtt 10—12 óráig, délután 3—7 óráig. Bemenet szabad.
Augusztus 30. Iskolaszéki ülés délután 5 órakor.
Szeptember 2. Nyári ünnepély (Vingán, Erzsébet-liget.) — Az aradi jökevény-asztaltársaság műkövelői előadással egybekötött táncvigalma (Vadember.)
Szeptember 8—9. Az arad-hegyvidéki turista-egyesület kirándulása Piskire.
Szeptember 12—13. Országos pinczergyűlés Aradon.

Használt iskola-könyveknél a bekötést ingyen adom.

Használt iskola-könyvek minden iskola részére erős, tartós kötésben, és tiszta, kifogástalan állapotban

féltárban kaphatók
KERPEL IZSÓ
könyvkereskedésében

ARADON, Andrassy-tér 20. szám, (Aréna-épület.)

Használt tankönyveket cserében vagy készpénzért negyedáron átveszek. 2520

Használt iskola-könyveknél a bekötést ingyen adom.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi május hó 1-től.)

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra- reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnág este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este 7.18	Gyorsvonat délelőtt 8.08
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 6.45	Személyvonat reggel 8.53
Személyvonat d. u. 4.25	Vegyesvonat este 6.50
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbesreig szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— A déznai vásár. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy az Arad vármegye területéhez tartozó Dézna községben a f. évi szeptember hó 10-ére eső országos vásár

ez évben kivételesen a f. évi szeptember hó 3-án tartassék meg.

— **Gazdasági tudósítás.** *Borosjenőn* és környékén a cséplések még mindig tartanak, az esős időjárás is egy pár napra visszavetette a munkálatokat. A idei termés általában véve nagyon gyengén sikerült, egyedül a buza az, a mely termény a közepes hozamot megadta, a többi termény mind középen alul sikerült. A tengeri gyenge lábon áll, a nagy hőség fejlődésében visszatartotta. A kerti vetemények jók, a káposztafélék is jó termést adtak. A munkásviszonyok állandóan jók, a bérek is normálisak.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 29.

Déltőzsde. Buzakinál kielégítő, vételkedv jó. Szilárd irányzat mellett 32,000 métermázsa került forgalomba 5 fillérig magasabb árakon. Egyéb gabonaneműek közül rozs meghatározott, kevezőbb. Időjárás borús.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.69— 7.70
Buza 1901. áprilisra	8.08— 8.09
Rozs októberre	7.10— 7.11
Rozs 1901. áprilisra	—
Zab októberre	5.32— 5.34
Tengeri augusztusra	—
Tengeri szeptemberre	6.13— 6.15
Tengeri 1901. májusra	4.93— 4.94
Repeze augusztusra	14.35—14.4

Zárul 4 órakor:

Buza októberre	7.66— 7.69
Buza 1901. áprilisra	8.08— 8.09
Rozs októberre	7.10— 7.11
Rozs 1901. áprilisra	7.42— 7.43
Zab októberre	5.32— 5.34
Tengeri augusztusra	—
Tengeri szeptemberre	—
Tengeri 1901. májusra	4.93— 4.94
Repeze augusztusra	—

Zárul 4 órakor:

Osztrák hitelrészvény	651.—	korona
Magyar hitelrészvény	683.—	
Leszámitolóbank részvény	451.50	
Rima-Murányi vasmű részvény	520.—	
Osztrák-magyar Államvasuti részvény	660.50	
Közuti vasut	597.—	
Városi villamos vasut részvény	289.—	

S z e s z ü z l e t.

— Augusztus 29. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter 0/0, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 11 korona métermázsanként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. augusztus 29.

Magyar aranyjáradék 4 $\frac{1}{2}$ %	96.10
Magyar koronajáradék 4 $\frac{1}{2}$ %	90.60
Magyar arany 4 $\frac{1}{2}$ %	100.—
Magyar ezüst 4 $\frac{1}{2}$ %	99.60
Magyar keleti vasut	97.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	90.50
Magyar italmegváltási kötvény	98.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	159.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	140.—
Osztrák papírjáradék	97.35
Osztrák járadék ezüst	97.20
Osztrák járadék arany	97.15
Koronajáradék	97.40
1860-iki államsorsjegyek	133.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1705.—
Magyar hitelbank részvény	683.—
Osztrák hitelintézet részvény	660.75
Osztrák-magyar Államvasut	—
20 frankos arany (Napoleonodor)	19.31
Német birodalmi márka	118.30
London	242.30
Páris	96.25

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 29. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 96 — 97 fillérig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 95 — 96 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 96 — 98 fillérig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280

kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli súlyban 96 — 97 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 95 — 96 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 95 — 96 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak súly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm súlyra fillérekben értendők. Szokászerűleg a hizott sertések teljes (brutto) súlyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4°/_o vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) súlya vétetik irányadóknak.

Sertéslelészám. Augusztus 26-án volt készlet 39189 darab, augusztus 27-én főlhajtattott 234 darab, augusztus 27-én elszállított 363 darab, augusztus 29-án maradt készletben 39060 darab. Uziel: Változatlan.

CSARNOK.

Eljegyzés.

Irta: Roderich Albert.

(Vége.)

Felviradt az esküvő napja. Egész New-York, pardon, egyész Amerika, már egy hét óta beszélt a mesészerű előkészületekről. Az újságok részéről 341 ember: szerkesztő riportter, interjúholó vonult fel, hogy csak el ne szalasszanak egyetlen momentumot se az érdekes ünnepből. Én is láttam mindent, de én szeretem az igazságot s azért mondom, hogy azt a pompát leírni lehetetlen. Tehát nekem is lehetetlen.

De hogy mégis legalább halvány fogalmat nyujtsak a nyájas olvasónak egyet-mást elmondok az ünnepekről.

Az osztrigák kagylóját mind arannyal fedték be és úgy adták asztalra.

— Ezeknél az osztrigáknál 5000 dollárt keresek — mondá az az ur, ki a házigazda szerepét töltötte be az ünnepen: a főnedező.

— Micsoda?

— No igen, ötezer dollárt. Az a buta aranyműves csak a felső kagylót aranyozta meg. Hja, okos embernek áll a világ, mi?

A pompásan megterített asztal köré ritka székek voltak rakva. Mindegyikben Edison-féle zenemű volt elhelyezve, mely játsszani kezdett, mihelyt valaki ráült. Mikor a vendégek mind helyett foglaltak, az összes székek játéka remekül egybehangzó zenekart képezett.

Nagy föltűnést keltelt a mennyasszony ruhája. Külön e czélra tonyesztett selyemhernyók sejméből készült, s mélyen ki volt vágva. A hófehér nyakat, vállat és mellet azonban teljesen takarta az ékszer, mely összesen 27 angol fontot nyomott.

No, de elég legyen a leírásból. A ki a részletek iránt is érdeklődik, hozassa meg magának az aznapi amerikai hírlapokat, melyeknek tizenháromezer hasábján mindent megtalál a mire kíváncsi.

Esküvő után Mr. Blackbok hóna alá fogott egy duzzadt tárczát és átment a szalomba, hol már a márki és kísérete várokozott rá.

Tekintettel a tárcza tartalmára, Mr. Blackbok az kérdezte vejétől, hogy nem akarna-e egy pár perczig vele egyedül maradni? Az urak, úgy látszik nem hallották ezt a bizalmas kérdést, valamint nem látták azt sem, hogy a márki jobbkezevel előkelő mozdulatot tesz az ajtó irányában. Nem maradt más hátra, mint így szólni:

— Nemes embernek nincs mit titkolnia hievei előtt. Tessék csak ide adni.

Blackbok ur elővette a duzzadt tárczát és leolvasta a hárommillió dollárt.

A márki előkelő hidegséggel separte öszsze a bankjegyeket és átadta az udvarmestereknek.

A kíséret többi tagja körülvette azt nyomban, a márki pedig karonfogva apósát és átvezette a terembe. Kis vártatva utánuk ment az udvarmester is és átadta a mennyasszonynak a két ékszertokot.

Az ebéd véget ért. A fiatal házások nász-utrá mentek. Az apa boldogon kísérte őket kifelé a szobákon keresztül.

— Kérem, Mr. Blackbok, kölcsönözzön nekem egy pár ezer dollárt az utrá, — szolt apósához a vő.

— Micsoda? Es a három millió?

— Azt elvitték a hitelezőim, hisz látta. Az urak épen csak azért utazták át velem az Ozeánt.

— Ezek az ön hitelezői voltak? Uram ön egy . . .

— Papa, ne izgasd föl magad, — szolt most közbe az új asszonyka és a nélkül, hogy csak egyetlen arcizma megrándult volna, odafordult férjéhez:

— Uram! mennyiért volna ön hajlandé most rögtön elválni tőlem?

A márki egy két perczig tünődött.

— Nos?

— Egmillió dollárt kérek.

— Es én viselhetem a nevét?

— Részemről a szerencse.

— Papa! olvasd le a milliót.

— Hm, kicsit drágálom azt a nevecskét . . .

De erre kihuzta magát a márki, már a mennyire azt a csontjai lehetségessé tették és a sértet önértett hangján így szolt Mr. Blackbokhoz:

— Uram! Eddig miss Blackboknak neveztek a leányát, ezentul pedig de Lalalogue-Pourifoulard-Bergerac márkinének fogják hívni. Ezért a névért nem drága az a potom milliócska.

A lakodalmas népnek kihirdették, hogy az új pár nyomban el is válik. A meglepetés moraja zugott végig a termeken.

— Nagyszerű! Eredeti! Főlséges! — kiáltottak minden oldalról.

— Fontoskodás az egész, — mondá az urbólgy, mert . . .

Mr. Blackbok harsány hangja félbeszakította a magyarázatot. Tudtára adta a vendégeknek, hogy leánya rögtön elválását a hazai törvények ugyan nem engednék, de a szomszéd Massachusetts állam törvényei szerint azonban fél óra alatt végbe mehet. Ő tehát különvonatot rendelt, hogy átmelessenek oda. A ki a vendégek közül szintén velük tart, szívélyesen üdvözli.

— Nincs szükség a különvonatra. En Pulzmann bíró vagyok Massachusettsből és felbontatom a hitveskötést itt nyomban.

— De a mi törvényeink szerint az nem érvényes.

— Eh mit!

Es Pulzmann bíró levetette frakkját, leterlette a földre és ráállott.

— Igy ni! Mos hazzám földjén állok.

Es levetette mellényét is, hogy arra meg az ifju pár állhasson.

— Igy ni! Nohát önök is Massachusetts területén állanak és én úgy elválasztom önöket, hogy még össze se kötötték oly pompásan.

Öt perc múlva készen volt a ceremónia. A vacsora alatt sokkal jobb hangulat uralkodott a társaságon, mint ebédkor.

Mr. Blackbok, mikor ötödször kocczintott leányával, megszólította őt:

— Tudod mit, Susanne!

— De papa! Hiszen ma vasárnap van.

— Na jó, na jó. Hát tudod mit, Ellen? Ez a te madárnyelvű neved nekem kissé . . . nagyon sokba került, hanem ha már sokba került hát legyen belőle nekem is valami könnyebbségem. Ezentul majd márkinőnek foglak szólítani egyszerűen.

Es felelt a lány:

— Yes!

IDEGENEK ARADON.

— Augusztus 29. —

Fehér Kereszt szálloda. Szentpétery István utazó Budapest. — Grünberger Mór utazó Budapest. — Gergelyi Artur utazó Budapest. — Szilvinyi József ezredes Budapest. — Politzer Adolf utazó Budapest. — Reinle János utazó Bécs. — Bailer Hugó utazó Bécs. — Kossak József fényképész Temesvár. — Barnevitz Berthold igazgató Berlin. — Mautner Henrik magánzó Budapest. — Sarkeró Gyula kereskedő Budapest. — Bési Simon utazó Szathmár. — Guttmann Sándor utazó Budapest. — Waldman Ottó utazó Bécs. — Hornsfein Ede utazó Grác. — Bruckner Mátás utazó Bécs. — Hecht Izidor kereskedő Budapest. — Blum Károly utazó

Remscheid. — Berger János utazó Bécs. — Seewald Oszkár utazó Hamburg. — Braun Gusztáv utazó Brünn. — Molnár Adolf kereskedő Budafok.

Vass Szálloda. Gosztoczi Jenő utazó Budapest. — Keresztes Kalmán irnok Déva. — Wittman Pal birtokos Elek. — Widder E. Zsigmond utazó Budapest. — Rác Kelemen postamester Borosjenő. — Kopfer J. utazó Budapest. — Morgenstern N. vendéglős Makó. — Kalmár Sándor utazó Budapest. — Pollák Ignác utazó Bécs. — Petrucz János jegyző Seprős. — Kohn Vilmos kereskedő Kristyór. — Klein Mór utazó Bécs.

Aradi nyári szinkör.

Csütörtökön, 1900. évi augusztus hó 30-án:

CLEMENTIN de BERNAR

Fantoches-színháza.

EZT MEGELŐZI:

Az apród.

Dramolette 1 felvonásban. Irta: Giuseppe Giacosa. Fordította: Radó Antal.

SZEMÉLYEK:

Renato . . . . Fenyéri Mór. | Oliviero . . . Mezei Péter.
Jolanta . . . . Harmath J. | Fernando . . Gáthy K.

Kezdete 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Alólirott tisztelettel értesitem t. vevőimet, hogy a 6 év óta Aradon fennálló kerékpár és varrógép-raktáramat a mai napon bevontam.

Az aradi vevőim kényelmére a pénzbeszedéssel továbbra is

Székely Zoltán

aradi kerékpár és varrógép raktáros urat biztam meg.

Midőn t. vevőim eddigi szives pártfogásaiért köszönetet mondok, ajánlom magam

2551

tisztelettel:

Kemény Lajos.

NŐI ZENEKAR.

KÁNYA GÉZA

sőresarnokában

ma csütörtökön, augusztus 30-án

és a következő napokon

KRAMBERGER PAULA

vezetése alatt álló s kilencz tagból szervezett

női zenekar

válogatott műsor mellett

HANGVERSENYT

rendez,

melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja

KÁNYA GÉZA,

vendéglő-tulajdonos.

Kezdete 8 órakor. — Szabad bemenet.

Egy jó karban lévő

zongora

eladó,

2557

Eötvös-utca 4. sz., földszint.

ARADI KALAUZ.

Méltóságos báró Behus István ur házában
Atzél Péter-utczában
 a színház főbejáratával szemben van

Maresch Gyula

férfi-dívat és díszműárak üzlete,
 ahol a legújabb párisi és egyéb
különlegességek
 a legnagyobb választékban kaphatók.

Városi és megyei telefon 439.

WEINBERGER FERENCZ

arany, ezüst és ékszer műves.
 Elsőrendű ékszer készítő és javító műhely.
 ARAD, KÖZPONTI-SZÁLLODA.

Ajánlja dusan berendezett arany-, ezüst- és ékszer,
 valamint valódi

GENFI ZSEBÓRA
 nagy raktárát.

PÉNZT

és időt mindenki megtakaríthat, ki szükségletét nálunk fedezi, mert sok

1000

legjobb minőségű cikket olcsóbban, mint bárhol beszerezhet.

Mindenféle vásznak, Chiffon, kanavász, ruhasefir, batiszt,

divat szövetek

barchetek, selyem kendők, zsebkendők, ágyterítők, szőnyegek, csipke és szövet függönyök, paplanok, szalmazsák, női, férfi és gyermek **ingek**, trico alsó-ing, és nadrág, gallér, kézelő, korzetták, alsó szoknyák, lábravalók, gyermek ruhák, kötők, kalapok, sapkák, keztyűk, harisnyák (**fégházi munka**), nyakcsokrok, nap és esőernyők, pénzes erszények, szivar tárczák, tollkések,

iskola táska

utazó bőröndök (koffer), **fésük (helyi ipar)**, fog, haj és ruha kefék, tajtékpipa és szipka, nadrágtartó, övek, szíjjak, illatszer, szappan, dísz-virág fátolok, selyem, szalag csipkék, kötő- és himző pamut, czérna és gép-selyem, mindenféle bélés árú és szabó kellékek.

Szóval még számtalan itt elő nem sorolt cikkek, melyek a divat, kézmű és földvárú szakmába vágnak,

olcsóbban mint bárhol nagy választékban kapható; — továbbá

gyermek játékokban

nagy választék. — Becses látogatásért esd

Kilényi C. és Tsa

Arad, Andrassy-tér 20. szám,

a „Kék golyóhoz.”

Assael H. és fia

ékszer,
 ezüst és svájci zsebóra raktára
 ARAD,
 Atzél Péter-utca 1., a színházzal szemben.

Legjobb 95 kros keztyűk

vannak

Hoffmann Sándor

árúházában
 a „Fecskehez.”

Divatárú tárgyak

Kalapok, Czipók, Nyakkendők, Kézellők, Essőernyők; továbbá Gyermek kocsik, Szallagok, Csipkék, Pamutok, Zsinórdíszek, még a készlet tart, jutányosan eladtnak

RUZSONYI ENDRE

divatüzletében

ARAD, Andrassy-tér, Hungária kávéház mellett.

Alapított 1876.
 Városi és megyei telefon 312.

WEINBERGER JÁNOS
 czipó árúháza
 A „NAGY CSIZMÁHOZ”
 ARADON.
 Fióküzlet: Temesvár, Jenő főherceg-u. 5.
 Világhírű
Triumph-czipó
 egyedüli elárúsító helye.

Hat kiállítászon első díjjal kitüntetve.

KOHN JÓZSEF

épület és műbádogos
 csatornázás és vízvezeték házi berendező
ARAD.
 Üzlet: Andrassy-tér 13. (Minorita ép.)
 Műhely: Batthyányi-u. 32. (Saját ház.)
 Telefon: 333. Telefon: 321.
 Páris, 1883. állami ösztöndíjjal kitüntetve.

Ajánljuk háztartási és ipari célokra elsőrendű
darabos bükkfa faszenet
 25 kilós zsákokba csomagolva, ugyszinte uradalmak, lakatosok, gépészek és kovácsok részére
elsőrendű kovács-köszenet
 50 kilós zsákokban csomagolva,
a legjutányosabb számítás mellett.
 Ugy a faszen, mint a köszén díjmentes hazaszállítását készséggel eszközöljük.
Kneffel Károly és Fia
 vaskereskedése Aradon.

Egy éves önkéntes urak b. figyelmébe!

Teljes egyenruházat és felszerelés leg-
 elegánsában és legjutányosabban be-
 szerezhető:

Schäffer Henrik-nél

Arad, Szabadság-tér 21. . . . Telefon 208.

Sandauer Samu

czipész
 Arad, Salacz Gyula-utca, Habereger-ház.

Elvállal mindennemű
női és uri czipők
 készítését és javítását.

Alapított 1878-ban.

KRIEGLER H.

műórák és ékszerész
 ARADON, Andrassy-tér 20. szám.
 (Aréna-épületben.)
 Ajánlja legnagyobb választékú
óráit és ékszereit.
 ■ Málam vásárolt és javított órákért három évi jótállás. ■

!!KELL mindenkinek KELL!!

Csipkék — Szallagok — Ruhadíszek — Kel-
 lékek — Fátolok — Keztyűk — Harisnyák
 Nyakkendők — Miderok és Gyermekruhák
 legolcsóbb árban kaphatók
KELL MANÓ-nál
 ARAD, Andrassy-tér, Első Aradi Tkp. épületben.

Veszek

zálogcédulákat!!!

tört aranyat, ezüstöt és ékszerárúkat a leg-
 magasabb árban.
 Eladás legjutányosabb árban kedvező fizetési
 feltételek mellett is

DEUTSCH IZIDOR

órák, ékszerész Templom-utca, Minorita-palota

Szőnyegek.

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.
 AGYNEMŰ-GYÁR.

Eladó ingatlanok.

Az aradvárosi 5206. számú tljkvben felvett Bitto és Brünek dűllőkben fekvő 8 hold 870□-öl szántó földek, továbbá a Kuvin községi 809. számú tljkvben felvett Kisztur és Funác dűllőkben fekvő 8 hold 1598□-öl szántó földek, végre az uj-paulisi 551. sz. tljkvben felvett 3½ hold szőlőföld, az ahhoz tartozó kert, lak és prés-házzal együtt.

Az adásvételi feltételek **Szalay Károly** ügyvéd urnál, Arad, Fábrián-utca 8. sz. alatt megtudhatók. 2530

1100 vh. szám. 1900.

Árverési hirdetmény.

Alólírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a battonyai kir. jbiróság V. 593—1900. sz. végzése által Prosznitz Mihály és fiai végrehajtató javára, lak. Szegeden, végrehajtást szenvedett Szalkai János ellen, lak. R.-Kovács házában 2924 kor. 30 fil. tőke, ennek 1900 évi április hó 17. napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 163 kor. 46 fil. perköltség követelés erejéig elrendelt végrehajtás alkalmává bírólággal lefoglalt és 633 kor. 92 fil.-re becsült különféle bolti áruk, bolt berendezés és házi butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladottnak.

Mely árverésnek a V. 593/3. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Ref.-Kovács házában alp. lakásán leendő eszközzésére 1900-ik évi szeptember hó 7-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érin-

tett ingóságok ezen árverésen — az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében — a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az 1881. évi LX. t.-cz. 111. §-a értelmében, kik az árvereltetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírott nál egy példányban írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak. — Végre kötelesek bérbe- vagy haszonbérbeadók az 1881. évi LX. t.-cz. 112. §-a értelmében azon követelés összegét, melyre nézve törvényes zálogjogot igényelnek, az árverés megkezdéseig alulírott nál bejelenteni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Battonyán, 1900. augusztus hó 21. napján.

Gróff K.,

2547

kir. bírósági végrehajtó.

Déznán

az őszi országos

vásár

folyó évi

szeptember hó 3-án

lesz megtartva.

Az előljárárság.

2546

Egy jó házból való

= fiút =

fűszer- és vegyeske-
reskedésében

tanulónak

teljes ellátás mellett 2351

felvesznek.

Berger Manó

ARAD-VÁR.

2690—1900. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönségénél egy 2200 korona fizetéssel és 440 korona lakbér illetménnyel javadalmazott fogalmazói állás üresedésbe jövén, felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, s az 1883. évi L. t. cz. 8-ik szakaszában meghatározott minősítéssel bírnak, hogy pályázati kérvényüket hozzám a folyó évi szeptember hó 10-ig benyújtsák.

Salacz,
királyi tanácsos
polgármester.

Orvosi intézet

nyitva reggel 6 órától este 7 óráig (kivéve d. e. 9—11-ig.)

A közönség rendelkezésére a következő gyógyeszközök állanak:

Villam-fény fürdő:

1. Rheuma, köszvény, ideggyulladások (ischias), oldal s arcfájdalmak, neuralgia, mell s hashártya izzadmányok, fémmérgezések, (higgyan, zink, ezüst, ólom).
  2. Vérhaj (higgyan s jódkura segítése), elhízottság, zsírosodott sziv, fehérvés vesegyulladás, cukorbetegség.
  3. vérszegénység, idegkimerülés (neurasthenia), idegesség.
  4. Régi bőrbajok, scrophula, bőrfarkas (lupus) gyógyítására.
- A betegség szerint a fényfürdőt hidegvíz-gyógymód, massage vagy bepakolás követi. Egyszeri használat **1 írt 25 kr.**, 15 jegy **15 írt.**
- Beléző kamarák. (Inhalatió)** Gleichberg, Ems mintára, acut és régi gége, tüdőhurtnál, valamint tüdőtagulatnál, asthmánál. Egyszeri használat **75 kr.**, 15 jegy **9 írt.**
- Hidegvíz-gyógymód.** Egyszeri használat **60 kr.**, 15 jegy **7 írt.**
- Svéd gymnastica** gyöngült izomzatú reconvalescensek erősítésére, szűk mellkasú, valamint szivbajos gyermekek s felnőttek edzésére s munkaképessé tételére.
- Havi díj 10 írtól feljebb az eset minősége szerint.**
- Minden beteg saját orvosának utasítása, avagy az én tanácsom szerint részesül kezelésben. — Minden ténykedés személyes felügyeletem mellett fog történni. 2314

Dr. HECHT A.,

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Telefon szám 270.

Nyilvános köszönet egy kiváló szépitőszernak.

Nyilatkozat. Igen tisztelt gyógyszerész ur! Az ön által feltalált **IBOLYA-crème** kitünő hatása indított arra, hogy ez uton leghálásabb köszönetemet nyilvánítom. A jó készítményért fogadják örökös köszönetemet, mert egy pár nap alatt eltávolította az arczomon lévő összes szeplőimet és májfoltokat, egyuttal biztosított, hogy széles ismerős körömben ajánlani fogom.

Bécs, 1899. decz. 5. Kitünő tisztelettel Marsatzky Adél.

Szeplő, májfolt, bíbros bőrvörösséget és mindennemű **aroztisztátlanoságot** bámulatos rövid idő alatt elmulaszt az egész világon elterjedt teljesen ártalmatlan szer a **Hajós-féle**

IBOLYA-CRÉME

Ára: 1 tégely 50 kr. Ibolya-crème szappan 35 kr. Ibolya puder fehér, rózsás és krém színben 60 kr.

Hajós-féle **IBOLYA-TEJ** (Eau de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, fehérilliom és rózsás színében tündöklő varázsos szint kölcsönöz. 1 üveg 50 kr.

Óvakodjunk ártéktelen hamisításoktól!

Ibolya-crém csinos gümbölyű kék dobozban van és törvényes védjeggyel van ellátva. Kapható a készítő és feltalálónál

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriumában
ARAD, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben.

Legjobb szabás!

ARADI CZIPÉSZEK

TERMELŐ SZÖVETKEZETE

ARADON, TEMPLOM-UTCZA, MINORITA-PALOTA.

Egyedüli a maga nemében, csakis saját készítményü

női és férfi-czipőket,

gyermek- és leányka-topánkákat

komót- és más czipőneműeket tart raktáron vagy készít megrendelés után.

Nem gyári munka, de azért olcsóbb és jobb.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek. Házhoz tetszés szerinti időben választékot küldünk.

Löderer, m. kir. honvéd-százados féle ruggányos sarokkészülék, úgy női mint férfi czipőn alkalmazható, csakis nálunk kapható.

Különféle színű krémek és lakkok nagy raktára.

Feltűnő olcsó árak!

Csak saját készítményü áru!

Kitünő minőségü anyagi

Kész butor eladás.

Aki olcsón, szép és jó butort akar venni, használja fel a kedvező alkalmat s fáradjon el az

Arad, Kápolna-utca 6. sz.

alatti asztalos-üzletembe, ahol teljes háló-, ebédlő- és iroda szobaberendezéseket és egyes butordarabokat nagy választékban készletben tartok és olyanokra megrendelést készséggel elfogadok.

Tisztelettel

Varga József.

3852—1899. tk. sz.

Árverési hirdetmény.

Kremer Rozália, Kakosai Antalné hmvásárhelyi lakos végrehajtónak Szalai István m.-bánhegyesi lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 308 frt tőkekövetelés és ennek 1898. évi november hó 1-étől járó 5%-os kamatai 32 frt 95 kr. már megállapított, valamint jelenlegi 10 frt 65 kr. és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-czikk

144. §-a alapján és a 146. §. értelmében a battonyai kir. járásbírótság területén lévő M.-Bánhegyes községben fekvő m.-bánhegyesi 377. sz. tjkvben A + 378./e hrsz. a. ingatlanra 1350 forintban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül 1900. szeptember hó 21-ik napjának délelőtt 10 órája M.-Bánhegyes községhezánál tüzetik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 135 frtot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett, árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért két egyenlő részletben, és pedig az elsőt az árverés napjától számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számi-

tandó 30 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5%-os kamatokkal együtt az 1881. évi december-án 39415. igazságügyminiszteri sz. alatt kelt rendeletében előírt módon a battonyai kir. adóhivatalnál, mint bíról letéti pénztárnál befizetni

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az ezen árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hiv. órák alatt ezen kir. jbiróság, mint tkvi hatóságnál és M.-Bánhegyes község előjáróságánál tekinthetők meg.

Az elrendelt árverés a fentirt tjkvokban feljegyeztetni, ezen árverési hirdetmény egy példánya a bíróság hirdetményi táblájára kifüggesztetni, továbbá kifüggesztés végett, az árverési feltételek pedig megtekinthetős végett egy-egy példányban M.-Bánhegyes község előjáróságának, nemkülönben ezen árverési hirdetmény egy-egy példánya a szomszédos községekben azonnali körözés végett a nevezett községek előjáróságaihoz megküldetni és tekintve,

hogy a kikiáltási ár 300 forintot meghalad, ezen árverési hirdetménynek törvényszerű kivonata egyik aradi lapban egyszeri közzététel végett végrehajtató ügyvédjének kiadatni rendeltetik, aki utasítottatik, hogy a közzétételt igazoló lappéldányt az árverés fogatatosítására kiküldöttnek adja át.

Battonyán, 1899. október 11-én.

Becsán,
kir. aljbíró.

**Segédhivatalnok
felvétetik
„DUNA“ biztosító
társaságnál**

2545

Arad, Szabadság-tér 1.

„Stearoptinum“

(Olaj-sebta pasz)

**Bámulatos gyorsan gyógyító
olaj-sebta pasz, a mely egyetlen a maga nemében s egy régi család titka.**

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

Biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármily sebeknél: vágás, zúzódás, égés, fagyás, mindenféle kelevény, a női em-lők gyuladása és gyűlése, a titkos betegségek, kintések stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt 2 korona.

2074

A hatásért kezességet vállal, a mi, ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum“ laboratoriuma. — A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában: **Budapest, VII. kerület, Mexikói-ut 88., II. 25.**

3010/1900. tkv. sz.

Árverési hirdetmény kivonata.

A battonyai kir. járásbírótság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Czéh Istvánné végrehajtónak, Res Arkádia végrehajtást szenvedő elleni 600 korona tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék. (a battonyai kir. járásbírótság) területén a battonyai 519. sz. tjkvben A. + 1. sor (1299—1301) hrsz. ingatlanra 800 korona A. + 2. sor 4593 hrsz. ingatlanra 28 kor., s az A. + 3. sor 5289 hrsz. ingatlanra 796 korona kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi szeptember hó 22-ik napján délelőtt 9 órakor a kir. járásbírótság mint telekkönyvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megígért 2300 korona áron alól eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 80 korona, 2 korona 80 fillért, 79 korona 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rend. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről

kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Battonyán, 1900. évi július hó 27-ik napján.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Dr. Simon,
kir. járásbíró.

2549

19217/383/1900. sz.

Hirdetés.

Ezennel közhírré tesszük, hogy törvényhatóságunk területére nézve általunk a törvényhatósági utaink hálózatáról megállapított terveket és úthálózati kimutatást 1900. évi augusztus hó 25-től szeptember hó 25-ig a városháza emeleti tanács-termében közszemlére kitéttük.

Szabadságában áll azokat bármely adófizető polgárnak megtekinteni s azokra netáni észrevételeit, vagy felebezését folyó évi szeptember 25-ig Arad sz. kir. város tanácsa útján betérjeszteni.

Kelt Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1900. évi augusztus hó 8-ik napján tartott rendes havi közgyűléséből.

Kiadta:
Institoris Kálmán,
főjegyző.

KEFIR TEJ:

kefir gombával erjesztett tej, mely a gyomor falán keresztül gyorsan felszívódik és ez által nagy táperővel bír.

A gyomor és bélhuzamra gyakorolt enyhe izgatató hatása által az **étvágyat és az anyagforgalmát** élénkíti.

Előkelő orvosi vélemények alapján kitűnő gyógytápszernek bizonyult.

2511

Kapható a „Hungária“ kávéházban is.

Sterilizált gyermektej

a legjobb gyermektápszer.

Nélkülözhetetlen oly anyáknak, akik gyermekeiket részben vagy egyáltalában nem táplálják. A csecsemő korának megfelelően higitva. Teljesen bacterium mentes. Az anyatejnek megfelelő alkatrészekből áll. Minden egyes étkezésre való adag légmentesen lezárt palackban sterilizálva, egyszeri táplálásra szolgál. Kezelése egyszerű s a természetes táplálással egyenértékű Prospektust, árjegyzéket, használati utasítást kívánatra bérmentve küldünk.

Dr. Singer János orvos és Rozvány György

gyógyszerész.

Sterilizált gyermektej, gyógy- és pasteurizált tej termelő intézete.
Aradon, Kossuth- és Batthyányi-u. sarkán.

NEUMANN

férfi-, fiu- és
gyermekruha telepe

ARAD,

a Fehér Kereszt szálloda mellett.

SZABOTT ÁRAK!

Mérték szerinti megrendelések pontosan eszközöltetnek. 2381

ALAPITTATOTT 1870.

ALAPITTATOTT 1870.

HÖNIG ANTAL és FIAI egyedüli vászon gyári főraktára

Arad és vidéke részére **ARADON**

Wadowsky Gusztáv

árúházában.

Uj nagy küldemény érkezett

Hönig Antal és Fiai

morva schönbergi gyárából

legjobb és legolcsóbban elősmert

vászon,

asztalnemű, kávésterítékek, törülközők és zsebkendők; ugy

Schroll Benedek Fia

hirneves chiffon-gyártmányai, melyeket eredeti gyári áron ajánl

Wadowsky Gusztáv

árúháza Aradon.

Folytonos újdonságok

selyem-, divat-, mosó-kelmék, fehér és színes divat-barchettek.

Dús választék csipke-, szövet- és Tunnis-függönyökben.

Futó-, pamlag- és szalon-szőnyegek, ágy- és asztalterítők minden kivitelben.

Levarrott

paplan és matraczok,

melyeket legolcsóbb árban ajánl

Wadowsky Gusztáv

árúháza Aradon.

==== Óriási raktár ====

férfi-divat cikkekben

u. m.:

ing, gallér, kézelő, nyakken-
dők, kész alsó-nadrágok vagy
méret után készítettnek, fe-
hér és színes zsebkendők, ha-
risnyák és esernyők.

Valódi Jäger-alsóruhák, valamint
kiházasítási kelengyék dus raktára. Összeál-
lítva 150 frttól 3000 frtig; mind a legjobb
anyagból készülnek, melyeket ajánl

Wadowsky Gusztáv

árúháza Aradon.

Kinglinen csodavászon 1 vég 23 méter $\frac{4}{4}$ 6.50 frt. $\frac{5}{4}$ 7.50 "

1 vég pamutvászon 6 lepedőre 1 vég 14 mt. 155 cm. sz. 8.50 frt. 1 vég 14 mt. 168 cm. sz. 9.50 "

STERNA

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női felöltők

árúháza

2368

Aradon, Andrásstér.